

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art.I. - Codul de procedură penală se modifică și se completează după cum urmează:

1. Alineatul 2 al articolului 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Nici o persoană nu poate fi reținută sau arestată ori privată de libertate în alt mod și nici nu poate fi supusă vreunei forme de restrângere a libertății decât în cazurile și condițiile prevăzute de lege."

2. Alineatul 3 al articolului 5, se modifică și va avea următorul cuprins:

"Dacă cel împotriva căruia s-a luat măsura arestării preventive sau s-a dispus internarea medicală ori o măsură de restrângere a libertății consideră că aceasta este ilegală, are dreptul, în tot cursul procesului, să se adreseze instanței competente, potrivit legii."

3. Alineatul 4 al articolului 5, se modifică și va avea următorul cuprins:

"Orice persoană care a fost, în cursul procesului penal, privată de libertate sau căreia i s-a restrâns libertatea, ilegal sau pe nedrept, are dreptul la repararea pagubei suferite, în condițiile prevăzute de lege".

4. După articolul 5¹, se introduce articolul 5², care va avea următorul cuprins:

"Prezumția de nevinovăție

Art.5². – Orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă."

5. Alineatul 3 al articolului 6 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Organele judiciare au obligația să încunoștințeze, în cel mai scurt timp, pe învinuit sau pe inculpat despre fapta pentru care este învinuit, încadrarea juridică a acesteia și să-i asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării."

6. Alineatul 2 al articolului 7 se modifică și va avea următorul cuprins:

"În fața organelor judiciare din unitățile administrativ-teritoriale locuite și de populație de altă naționalitate decât cea română, se asigură folosirea limbii române, actele procedurale întocmindu-se în limba română."

7. Articolul 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Folosirea limbii oficiale prin interpret

Art.8. - Părților care nu vorbesc sau nu înțeleg limba în care se desfășoară procesul penal ori nu se pot exprima, li se asigură, în mod gratuit, posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului, dreptul de a vorbi, precum și dreptul de a pune concluzii în instanță, prin interpret."

8. La articolul 10 alineatul 1, după litera i) se introduce litera i¹), care va avea următorul cuprins:

“i¹) există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege;”

9. Articolul 13 va avea următoarea denumire marginală:

"Continuarea procesului penal în caz de amnistie, prescripție sau retragere a plângerii prealabile ori de existență a unei cauze de nepedepsire."

10. Alineatul 1 al articolului 13 se modifică și va avea următorul cuprins:

"În caz de amnistie, prescripție sau retragere a plângerii prealabile, precum și în cazul existenței unei cauze de nepedepsire, învinuitul sau inculpatul poate cere continuarea procesului penal."

11. La articolul 14, după alineatul 4, se introduce alineatul 5, cu următorul cuprins:

"Acțiunea civilă poate avea ca obiect și tragerea la răspundere civilă pentru repararea daunelor morale, potrivit legii civile."

12. Articolul 17 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Exercitarea din oficiu a acțiunii civile"

Art.17. - Acțiunea civilă se pornește și se exercită și din oficiu, când cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă.

În acest scop, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, va cere persoanei vătămate ca, prin reprezentantul său legal ori, după caz, persoanei care îi încuviințează actele, să prezinte situația cu privire la întinderea pagubei și a daunelor morale precum și date cu privire la faptele prin care acestea au fost pricinuite.

Instanța este obligată să se pronunțe din oficiu asupra reparării pagubei și a daunelor morale, chiar dacă persoana vătămată nu este constituită parte civilă."

13. Alineatul 2 al articolului 18 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Când cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, procurorul, când participă la judecată, este obligat să susțină interesele civile ale acesteia, chiar dacă nu este constituită parte civilă."

14. Alineatul 1 al articolului 19 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Persoana vătămată care nu s-a constituit parte civilă în procesul penal poate introduce la instanța civilă acțiune pentru repararea pagubei și a daunelor morale pricinuite prin infracțiune."

15. Alineatele 2 și 3 ale articolului 20 se modifică și vor avea următorul cuprins:

"În cazurile în care acțiunea civilă a fost exercitată din oficiu, dacă se constată din probe noi că paguba și daunele morale nu au fost integral reparate, diferența poate fi cerută pe calea unei acțiuni, la instanța civilă.

De asemenea, persoana vătămată se poate adresa cu acțiune la instanța civilă, pentru repararea pagubelor și a daunelor morale care s-au născut ori s-au descoperit după pronunțarea hotărârii penale de prima instanță."

16. La articolul 25 se introduce alineatul 2, cu următorul cuprins:

"Judecătoria soluționează și alte cazuri anume prevăzute de lege."

17. Articolul 26 se modifică și va avea următorul cuprins:

**"Competența
tribunalului
militar**

Art.26. - Tribunalul militar:

1. judecă în primă instanță:

a) infracțiunile prevăzute în art.331-352 din Codul penal precum și alte infracțiuni săvârșite în legătură cu îndatoririle de serviciu, comise de militari până la gradul de colonel inclusiv, cu excepția celor date în competența altor instanțe;

b) infracțiunile prevăzute de Codul penal în art.348-354, săvârșite de civili.

2. judecă și soluționează și alte cauze anume prevăzute de lege."

18. Punctul 4 al articolului 27 se modifică și va avea următorul cuprins:

"4. soluționează conflictele de competență ivite între judecătorii din circumscripția sa, precum și alte cazuri anume prevăzute de lege."

19. Articolul 28 se modifică și va avea următorul cuprins:

**"Competența
tribunalului
militar teritorial**

Art. 28. - Tribunalul militar teritorial:

1. judecă în primă instanță:

a) infracțiunile menționate în art.27 pct.1 lit.a)- e), săvârșite în legătură cu îndatoririle de serviciu, de militari până la gradul de colonel inclusiv;

b) alte infracțiuni date prin lege în competența sa;

2. ca instanță de apel, judecă apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de tribunalele militare, cu excepția infracțiunilor menționate în art.279 alin.2 lit.a) și a infracțiunilor contra ordinii și disciplinei militare sancționate de lege cu pedeapsa închisorii de cel mult 2 ani;

3.ca instanță de recurs, judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de tribunalele militare în cazul infracțiunilor menționate în art.279 alin.2 lit.a) și a infracțiunilor contra ordinii și disciplinei militare sancționate de lege cu pedeapsa închisorii de cel mult 2 ani, precum și în alte cazuri anume prevăzute de lege;

4.soluționează conflictele de competență ivite între tribunalele militare din circumscripția sa, precum și alte cazuri anume prevăzute de lege."

20. Punctul 1 litera c) a articolului 28¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

"c) infracțiunile săvârșite de judecătorii, procurorii și controlorii financiari ai camerelor de conturi județene, precum și controlorii financiari de la Curtea de Conturi;"

21. Literale e) și f) ale punctului 1 al articolului 28¹, se abrogă.

22. Punctul 4 al articolului 28¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

"4. soluționează conflictele de competență ivite între tribunale sau între judecătorii și tribunale din circumscripția sa, ori între judecătorii din circumscripția unor tribunale diferite aflate în circumscripția curții, precum și alte cazuri anume prevăzute de lege."

23. La articolul 28¹, după punctul 4 se introduce punctul 5, cu următorul cuprins:

"5. soluționează cererile prin care s-a solicitat extrădarea sau transferul persoanelor condamnate în străinătate."

24. Litera a) a punctului 1 al articolului 28² se modifică și va avea următorul cuprins:

"a) infracțiunile prevăzute de Codul penal în art.155-173 și art.356-361, săvârșite de militari;"

25. Punctul 4 al articolului 28² se modifică și va avea următorul cuprins:

"4. soluționează conflictele de competență ivite între tribunalele militare teritoriale sau între tribunalele militare și tribunalele militare teritoriale ori între tribunalele militare din raza de competență a unor tribunale militare teritoriale diferite, precum și alte cazuri anume prevăzute de lege."

26. Litera c) a punctului 1 al articolului 29 se modifică și va avea următorul cuprins:

"c) infracțiunile săvârșite de judecătorii Curții Constituționale, de membrii, judecătorii și procurorii Curții de Conturi, de Președintele Consiliului Legislativ și de Avocatul Poporului;"

27. Litera c) a punctului 2 al articolului 29 se modifică și va avea următorul cuprins:

"c) recursurile împotriva hotărârilor penale pronunțate, în primă instanță, de secția penală a Curții Supreme de Justiție, precum și alte cazuri prevăzute de lege;"

28. La articolul 29 la punctul 5 se introduce litera d) cu următorul cuprins:

"d) alte cazuri anume prevăzute de lege;"

29. Alineatul 3 al articolului 30 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Când urmărirea penală se efectuează de către Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție sau de către parchetele de pe lângă curțile de apel ori de pe lângă tribunale sau de către un organ de cercetare central ori județean, procurorul, prin rechizitoriu, stabilește căreia dintre instanțele prevăzute în alin.1 îi revine competența de a judeca, ținând seama ca, în raport cu împrejurările cauzei, să fie asigurată buna desfășurare a procesului penal."

30. Alineatul 1 al articolului 31 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Infracțiunile săvârșite în afara teritoriului țării se judecă, după caz, de către instanțele civile sau militare în a căror circumscripție își are domiciliul sau locuiește făptuitorul. Dacă acesta nu are domiciliul și nici nu locuiește în România, iar fapta este de competența judecătoriei, se judecă de Judecătoria sectorului 2, iar în celelalte cazuri de instanța competentă după materie și calitatea persoanei, din municipiul București, afară de cazul când prin lege se dispune altfel.”

31. Alineatul 3 al articolului 35 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Dacă instanța civilă este superioară în grad, competența revine instanței militare echivalente în grad cu instanța civilă. Dacă instanța civilă superioară este Curtea Supremă de Justiție, competența revine acesteia".

32. Alineatul 1 al articolului 40 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Când competența instanței este determinată de calitatea inculpatului, instanța rămâne competentă a judeca chiar dacă inculpatul, după săvârșirea infracțiunii, nu mai are acea calitate, în cazurile când:

- fapta are legătură cu atribuțiile de serviciu ale făptuitorului;
- s-a dat o hotărâre în primă instanță."

33. La articolul 45, după alineatul 1 se introduc alineatele 2 și 3, cu următorul cuprins:

"Prevederile art.35 alin.4 nu se aplică în cazul în care scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale a fost dispusă de un procuror militar.

Declinarea de competență se dispune prin ordonanță."

34. Litera a) a articolului 48 se modifică și va avea următorul cuprins:

“a) a pus în mișcare acțiunea penală, a emis mandatul de arestare preventivă provizorie ori a dispus trimiterea în judecată sau a pus concluzii în fond în calitate de procuror la instanța de judecată;”

35. Articolul 49 are următoarea denumire marginală:

"Incompatibilitatea procurorului, a organului de cercetare penală, a magistratului asistent și a grefierului"

36. Alineatele 1, 2 și 3 ale articolului 49 se modifică și vor avea următorul cuprins:

“Dispozițiile art.46 se aplică procurorului și magistratului asistent, sau, după caz, grefierului de ședință, când cauza de incompatibilitate există între ei sau între vreunul dintre ei și unul dintre membrii completului de judecată.

Dispozițiile privind cazurile de incompatibilitate prevăzute în art.48 lit.b), c) și d) se aplică procurorului, persoanei care efectuează cercetarea penală, magistratului asistent și grefierului de ședință.

Procurorul care a efectuat urmărirea penală sau a dispus trimiterea în judecată nu poate pune concluzii la judecarea cauzei, iar procurorul care a participat ca judecător la soluționarea cauzei nu poate pune concluzii la judecarea ei în căile de atac.”

37. Alineatul 1 al articolului 52 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Abținerea sau recuzarea judecătorului, procurorului, magistratului asistent sau grefierului se soluționează de un alt complet, în ședință secretă, fără participarea celui ce declară că se abține sau care este recuzat."

38. La articolul 52, după alineatul 6 se introduce alineatul 7, cu următorul cuprins:

"Încheierea prin care s-a respins recuzarea poate fi atacată cu recurs numai o dată cu fondul sau, după caz, o dată cu hotărârea recurată."

39. Alineatul 1 al articolului 53 se modifică și va avea următorul cuprins:

"În cursul urmăririi penale, asupra abținerii sau recuzării procurorului ori persoanei care efectuează cercetarea penală se pronunță procurorul care supraveghează cercetarea penală sau procurorul ierarhic superior."

40. Alineatul 4 al articolului 56 se abrogă.

41. Alineatul 2 al articolului 63 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Probele nu au valoare mai dinainte stabilită. Aprecierea fiecărei probe se face de organul de urmărire penală și de instanța de judecată în urma examinării tuturor probelor administrate.”

42. Articolul 66 va avea următoarea denumire marginală:

"Dreptul de a proba lipsa de temeinicie a probelor"

43. Alineatul 1 al articolului 66 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Învinuitul sau inculpatul nu este obligat să dovedească nevinovăția sa, beneficiind de prezumția de nevinovăție."

44. Alineatul 2 al articolului 70 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Învinuitului sau inculpatului i se aduce apoi la cunoștință fapta care formează obiectul cauzei, dreptul de a avea un apărător, precum și dreptul de a nu face nici o declarație, atrăgându-i-se totodată atenția că ceea ce declară poate fi folosit și împotriva sa. Dacă învinuitul sau inculpatul dă

o declarație, i se pune în vedere să declare tot ce știe cu privire la faptă și la învinuirea ce i se aduce în legătură cu aceasta."

45. Articolul 74 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Ascultarea învinuitului sau inculpatului la locul unde se află

Art.74. - Ori de câte ori învinuitul sau inculpatul se găsește în imposibilitate de a se prezenta pentru a fi ascultat, organul de urmărire penală sau instanța de judecată procedează la ascultarea acestuia la locul unde află, cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.”

46. Alineatul 2 al articolului 76 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Înainte de ascultare, persoanei vătămate i se pune în vedere că poate participa în proces ca parte vătămată, iar dacă a suferit o pagubă sau o daună morală, că se poate constitui parte civilă. De asemenea, i se atrage atenția că declarația de participare în proces ca parte vătămată sau de constituire ca parte civilă se poate face în tot cursul urmăririi penale, iar în fața primei instanțe de judecată, până la citirea actului de sesizare."

47. După articolul 86, se introduc articolele 86¹ - 86⁵, cu următorul cuprins:

"Protecția datelor de identificare a martorului

Art.86¹. - Dacă există probe sau indicii temeinice că prin declararea identității reale a martorului sau a localității de domiciliu ori de reședință a acestuia ar fi periclitată viața, integritatea corporală sau libertatea lui sau a altei persoane, acestuia i se poate încuviința să nu declare aceste date, atribuindu-se o altă identitate sub care urmează să apară în fața organului judiciar.

Această măsură poate fi dispusă în cursul urmăririi penale de procuror, iar în cursul judecării de instanță, la cererea motivată a procurorului, a martorului sau a oricărei persoane îndreptățite.

Datele despre identitatea reală a martorului se consemnează într-un proces verbal, care va fi păstrat, la sediul parchetului care a efectuat sau a supravegheat efectuarea urmăririi penale sau, după caz, la sediul instanței, într-un loc special, în plic sigilat, în condiții de maximă siguranță. Procesul verbal va fi semnat de cel care a înaintat cererea, precum și de cel care a dispus măsura.

Documentele privind identitatea reală a martorului vor fi prezentate procurorului sau, după caz, completului de judecată, în condiții de strictă confidențialitate.

În toate cazurile, documentele privind identitatea reală a martorului vor fi introduse în dosarul penal numai după ce procurorul prin ordonanță sau, după caz, instanța prin încheiere, a constatat că a dispărut pericolul care a determinat luarea măsurilor de protecție a martorului.

Declarațiile martorilor cărora li s-a atribuit o altă identitate pot servi ca mijloc de probă numai în măsura în care sunt coroborate cu fapte și împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză.

Pot fi audiați ca martori cărora li s-a atribuit o altă identitate și investigatorii acoperiți.

Modalități speciale de ascultare a martorului

Art. 86². – În situațiile prevăzute în art. 86¹, dacă există mijloace tehnice corespunzătoare, procurorul sau, după caz, instanța poate admite ca martorul să fie ascultat fără a fi prezent fizic la locul unde se află organul de urmărire penală sau în sala în care se desfășoară ședința de judecată, prin intermediul mijloacelor tehnice prevăzute în alineatele

următoare.

Luarea declarației martorului, în condițiile arătate în alin. 1, se face în prezența procurorului.

Martorul poate fi ascultat prin intermediul unei rețele de televiziune cu imaginea și vocea distorsionate, astfel încât să nu poată fi recunoscut.

Declarația martorului ascultat în condițiile arătate în alin. 1 și 2 se înregistrează prin mijloace tehnice video și audio și se redă integral în formă scrisă.

În cursul urmăririi penale, se întocmește un proces verbal în care se redă cu exactitate declarația martorului și se semnează de procurorul care a fost prezent la ascultarea martorului și de organul de urmărire penală și va fi depus la dosarul cauzei. Declarația martorului transcrisă va fi semnată și de martor, fiind păstrată în dosarul depus la parchet, într-un loc special, în plic sigilat, în condiții de maximă siguranță.

În cursul judecării, declarația martorului va fi semnată de procurorul care a fost prezent la ascultarea martorului și de președintele completului de judecată. Declarația martorului, transcrisă, va fi semnată și de martor, fiind păstrată în dosarul depus la instanță în condițiile prevăzute în alin.5.

Casetele video și audio pe care a fost înregistrată declarația martorului, în original, sigilate cu sigiliul parchetului sau, după caz, al instanței de judecată în fața căreia s-a făcut declarația se păstrează în condițiile prevăzute în alin.5. Casetele video și audio înregistrate în cursul urmăririi penale vor fi înaintate la terminarea urmăririi penale instanței competente împreună cu dosarul cauzei și vor fi păstrate în aceleași condiții.

Dispozițiile art.86¹ alin.6 se aplică în mod corespunzător.

Verificări privind mijloacele de ascultare a martorilor

Art. 86³. - Instanța de judecată poate admite, la cererea procurorului, a părților sau din oficiu, efectuarea unei expertize tehnice privind mijloacele prin care s-au ascultat martorii în condițiile prevăzute în art.86².

Audierea martorilor sub 16 ani în anumite cauze

Art.86⁴. - În cauzele privind infracțiunile de violență între membrii aceleiași familii, martorul sub 16 ani poate să nu fie audiat, admitându-se prezentarea unei audieri efectuate în prealabil, prin înregistrări audio-video în condițiile art.86² alin.2, 4, 5 și 7.

Protejarea deplasărilor martorului

Art.86⁵. - Procurorul care efectuează sau supraveghează cercetarea penală ori, după caz, instanța de judecată poate dispune ca organele poliției să supravegheze domiciliul martorului sau să-i asigure o reședință temporară supravegheată, precum și să-l însoțească la sediul parchetului sau al instanței și înapoi la domiciliu sau reședință.

Măsurile prevăzute în alin.1 vor fi ridicate de procuror sau, după caz, de instanță, când se constată că pericolul care a impus luarea lor a încetat.”

48. Secțiunea V¹ din Capitolul II al Titlului III din Partea generală va fi denumită: "Interceptările și înregistrările audio sau video" și va avea următorul cuprins:

"Secțiunea V¹
Interceptările și înregistrările audio sau video

**„Condițiile și
cazurile de
interceptare și
înregistrare a
convorbirilor sau
comunicărilor**

Art.91¹. - Interceptările și înregistrările pe bandă magnetică ale unor convorbiri sau comunicări se vor efectua cu autorizarea motivată a instanței, la cererea procurorului, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, dacă sunt date sau indicii temeinice privind pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni pentru care urmărirea penală se efectuează din oficiu, iar interceptarea și înregistrarea se impun pentru aflarea adevărului. Autorizația se dă de către președintele instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță, în camera de consiliu. Interceptarea și înregistrarea convorbirilor se impun pentru aflarea adevărului când stabilirea situației de fapt sau identificarea făptuitorului nu poate fi realizată în baza altor probe.

Interceptarea și înregistrarea convorbirilor sau comunicărilor pot fi autorizate în cazul infracțiunilor care constituie o amenințare la adresa siguranței naționale, trafic de stupefiante, trafic de arme, trafic de persoane, acte de terorism, spălare a banilor, falsificare de monede sau alte valori, precum și în cazul infracțiunilor prevăzute în Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție ori al unor alte infracțiuni grave care nu pot fi descoperite sau făptuitorii nu pot fi identificați prin alte mijloace sau în cazul infracțiunilor care se săvârșesc prin mijloace de comunicare telefonică sau prin alte mijloace de telecomunicații.

Autorizarea se dă pentru durata necesară înregistrării, până la cel mult 30 de zile.

Autorizarea poate fi prelungită în aceleași condiții, pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputând depăși 30 de zile. Durata maximă a înregistrărilor autorizate este de 4 luni. Măsurile dispuse de instanță vor fi ridicate înainte de expirarea duratei pentru care au fost autorizate, îndată ce au încetat motivele care le-au justificat.

Înregistrările prevăzute în alin.1 pot fi făcute și la cererea motivată a persoanei vătămate privind comunicările ce-i sunt adresate, cu autorizarea instanței de judecată.

Autorizarea interceptării și a înregistrării convorbirilor sau comunicărilor se face prin încheiere motivată, care va cuprinde: indiciile și faptele care justifică măsura; motivele pentru care măsura este indispensabilă aflării adevărului; persoana, mijlocul de comunicare sau locul supus supravegherii; perioada pentru care este autorizată interceptarea și înregistrarea.

**Organele care
efectuează
interceptarea și
înregistrarea**

Art. 91². – Procurorul procedează personal la interceptările și înregistrările prevăzute în art. 91¹ sau poate dispune ca acestea să fie efectuate de organul de cercetare penală. Persoanele care sunt chemate să dea concurs tehnic la interceptări și înregistrări sunt obligate să păstreze secretul operațiunii efectuate, încălcarea acestei obligații fiind pedepsită potrivit Codului penal.

În caz de urgență, când întârzierea obținerii autorizării prevăzute în art.91¹ alin.1 ar aduce grave prejudicii activității de urmărire, procurorul poate dispune, cu titlu provizoriu, prin ordonanță motivată, interceptarea și înregistrarea pe bandă magnetică a convorbirilor sau comunicărilor, comunicând aceasta instanței imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore.

Instanța trebuie să se pronunțe în cel mult 24 de ore asupra ordonanței procurorului și, dacă o confirmă și este necesar, va dispune autorizarea pe mai departe a interceptării și înregistrării, în condițiile art.91¹ alin.1-3. Dacă instanța nu confirmă ordonanța procurorului, ea trebuie să dispună încetarea, de îndată, a interceptărilor și înregistrărilor și distrugerea celor efectuate.

Instanța dispune, până la terminarea urmăririi penale, aducerea la cunoștință, în scris, persoanelor ale căror convorbiri sau comunicări au fost interceptate și înregistrate, datele la care s-au efectuat acestea.

Certificarea înregistrărilor

Art.91³. – Despre efectuarea interceptărilor și înregistrărilor menționate în art.91¹ și 91² procurorul sau organul de cercetare penală întocmește un proces-verbal în care se menționează autorizația dată de instanță pentru efectuarea acestora, numărul sau numerele posturilor telefonice între care s-au purtat convorbirile, numele persoanelor care le-au purtat, dacă sunt cunoscute, data și ora fiecărei convorbiri în parte și numărul de ordine al rolei sau casetei ori al altui suport magnetic ori digital pe care se face imprimarea.

Convorbirile înregistrate sunt redacte integral în formă scrisă și se atașează la procesul-verbal, cu certificarea pentru autenticitate de către organul de cercetare penală, verificat și contrasemnat de procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală în cauză. În cazul în care procurorul procedează la interceptări și înregistrări, certificarea pentru autenticitate se face de către acesta iar verificarea și contrasemnarea de către procurorul ierarhic superior. Corespondențele în altă limbă decât cea română sunt transcrise în limba română, prin intermediul unui interpret. La procesul-verbal se atașează, de asemenea, caseta sau rola ori alt suport magnetic sau digital care conține înregistrarea convorbirii, în original, sigilată cu sigiliul organului de urmărire penală.

Caseta sau rola ori alt suport magnetic ori digital cu înregistrarea convorbirii, redarea scrisă a acesteia și procesul-verbal se înaintează instanței, care apreciază care din informațiile culese prezintă interes în cercetarea și soluționarea cauzei, încheind un proces verbal în acest sens. Convorbirile sau comunicările care conțin secrete de stat sau profesionale nu se menționează în procesul-verbal.

Casetele sau rolele ori alte suporturi magnetice ori digitale însoțite de transcrierea integrală și copii de pe procesele-verbale se păstrează la grefa instanței în locuri speciale, în plic sigilat.

Instanța poate aproba la cererea motivată a inculpatului, a părții civile sau a avocatului acestora, consultarea părților din înregistrare și din transcrierea integrală, depuse la grefă, care nu sunt consemnate în procesul-verbal.

Nu pot fi folosite ca mijloace de probă înregistrările care nu au relevanță în cauză, instanța dispunând, prin încheiere, distrugerea lor. Celelalte înregistrări vor fi păstrate până la arhivarea dosarului.

Alte înregistrări

Art.91⁴. - Condițiile și modalitățile de efectuare a interceptărilor și înregistrărilor prevăzute în art.91¹-91³ sunt aplicabile, în mod corespunzător, și în cazul înregistrării de convorbiri efectuate prin alte mijloace de telecomunicație, autorizate în condițiile legii.

**Înregistrările
de imagini**

Art. 91⁵. – Dispozițiile art. 91¹ și 91² se aplică în mod corespunzător și în cazul înregistrării de imagini, iar procedura de certificare a acestora este cea prevăzută în art. 91³, cu excepția redării în formă scrisă, după caz.

**Verificarea
mijloacelor de
probă**

Art.91⁶. - Mijloacele de probă prevăzute în prezenta secțiune pot fi supuse expertizei tehnice la cererea procurorului, a părților sau din oficiu.
Înregistrările prevăzute în prezenta secțiune, prezentate de părți, pot servi ca mijloace de probă, dacă nu sunt interzise de lege."

49. Alineatul 1 al articolului 97 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Orice persoană fizică sau persoană juridică în posesiunea căreia se află un obiect sau un înscris ce poate servi ca mijloc de probă este obligată să-l prezinte și să-l predea sub luare de dovadă, organului de urmărire penală sau instanței de judecată, la cererea acestora."

50. Alineatul 3 al articolului 97 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Dacă obiectul sau înscrisul are caracter secret sau confidențial, prezentarea sau predarea se face în condiții care să asigure păstrarea secretului sau a confidențialității."

51. Alineatul 1 al articolului 98 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Instanța de judecată, la propunerea procurorului în cursul urmăririi penale sau din oficiu în cursul judecății, poate dispune ca orice unitate poștală sau de transport să rețină și să predea scrisorile, telegramele și oricare altă corespondență, ori obiectele trimise de învinuit sau inculpat, ori adresate acestuia, fie direct, fie indirect."

52. La articolul 98 după alineatul 1 se introduc alineatele 2 și 3, cu următorul cuprins:

„Măsura prevăzută în alin.1 se dispune dacă sunt întrunite condițiile arătate în art.91¹ alin.1 și potrivit procedurii acolo prevăzute.

Reținerea și predarea scrisorilor, telegramelor și a oricăror alte corespondențe ori obiecte la care se referă alin.1, pot fi dispuse, în scris, în cazuri urgente și temeinic justificate și de procuror, care este obligat să informeze de îndată despre aceasta instanța."

53. Articolul 100 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Percheziția

Art.100. - Când persoana căreia i s-a cerut să predea vreun obiect sau vreun înscris din cele arătate în art.98 tăgăduiește existența sau deținerea acestora, precum și ori de câte ori există serioase și suficiente indicii că efectuarea unei percheziții este necesară pentru descoperirea și strângerea probelor, instanța de judecată la cererea procurorului în cursul urmăririi penale sau din oficiu în cursul judecății poate dispune, în scris, efectuarea acesteia.

În cazuri urgente și temeinic justificate, în cursul urmăririi penale, și procurorul poate dispune, în scris, efectuarea percheziției, fiind obligat să informeze de îndată despre aceasta instanța.

Percheziția poate fi domiciliară sau corporală."

54. Articolul 101 se modifică și va avea următorul cuprins:

**“Percheziția
domiciliară în
cursul urmăririi
penale**

Art.101. - În cursul urmăririi penale, percheziția poate fi efectuată de procuror sau de organul de cercetare penală, în condițiile arătate la art.100."

55. Articolul 103 se modifică și va avea următorul cuprins:

*“Timpul de
efectuare a
percheziției*

Art.103. - Ridicarea de obiecte și înscrisuri precum și percheziția domiciliară se pot face între orele 6 – 20, iar în celelalte ore numai în caz de infracțiune flagrantă sau când percheziția urmează a se efectua într-un local public. Percheziția începută între orele 6 – 20 poate continua și în timpul nopții.”

56. Alineatul 1 al articolului 104 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Organul judiciar care urmează a efectua percheziția este obligat ca în prealabil să se legitimeze și, în cazurile prevăzute de lege, să prezinte autorizația instanței sau, după caz, a procurorului.”

57. Alineatul 3 al articolului 104 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Aceste operațiuni se efectuează de organul judiciar în prezența unor martori asistenți.”

58. Articolul 111 va avea următoarea denumire marginală:

“Dispoziții speciale privind unitățile publice și alte persoane juridice”

59. Partea dispozitivă a articolului 111 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Dispozițiile din prezenta secțiune se aplică în mod corespunzător și atunci când actele procedurale se efectuează la o unitate din cele la care se referă art.145 din Codul penal sau la o altă persoană juridică, dispoziții care se completează după cum urmează:”

60. Litera a) a articolului 111 se modifică și va avea următorul cuprins:

“a) organul judiciar se legitimează și, după caz, înfățișează reprezentantului unității publice sau al altei persoane juridice autorizația dată;”

61. Alineatul 5 al articolului 120 se abrogă.

62. Alineatul 1 al articolului 128 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Când una din părți sau o altă persoană care urmează să fie ascultată nu cunoaște limba română ori nu se poate exprima, organul de urmărire penală sau instanța de judecată îi asigură în mod gratuit folosirea unui interpret. Interpretul poate fi desemnat sau ales de părți; în acest din urmă caz, el trebuie să fie un interpret autorizat, potrivit legii.”

63. Alineatul 1 al articolului 136 se modifică și va avea următorul cuprins:

“În cauzele privitoare la infracțiuni pedepsite cu detențiune pe viață sau cu închisoare, pentru a se asigura buna desfășurare a procesului penal ori pentru a se împiedica sustragerea învinutului sau inculpatului de la urmărirea penală, de la judecată ori de la executarea pedepsei, se poate lua față de acesta una din următoarele măsuri preventive:

- reținerea;
- obligarea de a nu părăsi localitatea;
- obligarea de a nu părăsi țara;
- arestarea preventivă.”

64. La articolul 136 , după alineatul 1, se introduce alineatul 2, cu următorul cuprins:

“Scopul măsurilor preventive poate fi realizat și prin liberarea provizorie sub control judiciar sau pe cautiune.”

65. Articolul 136 alineatul 2 care devine alineatul 3, va avea următorul cuprins:

"Măsura prevăzută în alin.1 lit. a) poate fi luată de organul de cercetare penală sau de procuror."

66. La articolul 136, după alineatul 2, devenit alineatul 3, se introduc alineatele 4, 5 și 6, cu următorul cuprins:

„Măsurile prevăzute în alin.1 lit. b) și c) se pot lua de procuror în cursul urmăririi penale sau de instanța de judecată în cursul judecării.

Măsura prevăzută în alin.1 lit.d) poate fi luată de instanța de judecată și, în cazurile prevăzute de lege, și de procuror, ca măsură provizorie, în cursul urmăririi penale.

Liberarea provizorie se dispune de instanța de judecată."

67. Alineatul 3 al articolului 136 devine alineatul 7.

68. Alineatul 2 al articolului 137¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

"Când se dispune arestarea preventivă a învinutului sau inculpatului, instanța de judecată sau, după caz, procurorul încunoștințează despre măsura luată, în termen de 24 de ore, un membru al familiei acestuia ori o altă persoană pe care o desemnează învinutul sau inculpatul, consemnându-se aceasta într-un proces verbal."

69. La articolul 137¹, după alineatul 2, se introduce alineatul 3, cu următorul cuprins:

"Cel reținut poate să ceară să fie încunoștințat despre măsura luată un membru de familie sau una din persoanele arătate în alineatul 2. Atât cererea celui reținut cât și încunoștințarea se consemnează într-un proces verbal. În mod excepțional, dacă organul de cercetare penală apreciază că acest lucru ar afecta urmărirea penală, informează pe procuror, care va decide cu privire la înștiințarea solicitată de reținut."

70. Articolul 138 se modifică și va avea următorul cuprins:

*"Sesizarea
procurorului
pentru luarea
unor măsuri
preventive*

Art.138. - Dacă organul de cercetare penală consideră că este cazul să se ia una din măsurile prevăzute în art.136 alin.1 lit.b), c) și d), înaintează în acest sens un referat motivat procurorului.

În cazul măsurilor prevăzute în art.136 alin.1 literele b) și c), procurorul este obligat să se pronunțe în termen de 24 de ore.

În cazul măsurii prevăzute în art.136 alin.1 lit.d), procurorul, dacă apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, procedează, după caz, potrivit art.146 sau art.236."

71. La articolului 139 alineatul 3, se modifică și va avea următorul cuprins:

"În cazul în care măsura preventivă a fost luată, în cursul urmăririi penale, de instanță sau de procuror, organul de cercetare penală are obligația să-l informeze pe procuror despre schimbarea sau încetarea temeiurilor care au motivat luarea măsurii preventive."

72. La articolul 139 , după alineatul 3, se introduc alineatele 4, 5, 6,7, și 8, cu următorul cuprins:

"Când măsura preventivă a fost luată, în cursul urmăririi penale, de instanță sau de procuror, acesta, dacă apreciază că informațiile primite de la organul de cercetare penală justifică înlocuirea sau revocarea măsurii, sesizează instanța.

Procurorul este obligat să sesizeze și din oficiu instanța, pentru înlocuirea sau revocarea măsurii preventive luate de către aceasta, când constată el însuși că nu mai există temeiul care a justificat luarea măsurii.

78. După articolul 140¹ se introduc articolele 140² și 140³, cu următorul cuprins:

„Plângerea împotriva ordonanței procurorului privind măsurile preventive prevăzute în art.136 lit.b) și c)

Art.140². - Împotriva ordonanței procurorului prin care se dispune luarea măsurii obligării de a nu părăsi localitatea sau a măsurii obligării de a nu părăsi țara, învinuitul sau inculpatul pot face plângere în trei zile de la luarea măsurii, la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță.

Plângerea se va soluționa în camera de consiliu.

Citarea învinuitului sau inculpatului este obligatorie. Neprezentarea acestuia nu împiedică judecarea plângerii.

Participarea procurorului la judecarea plângerii este obligatorie.

Dosarul va fi înaintat instanței în termen de 24 de ore, iar plângerea se soluționează în termen de 3 zile.

Instanța se pronunță în aceeași zi, prin încheiere.

Când consideră că măsura preventivă este ilegală sau nu este justificată, instanța dispune revocarea ei.

Plângerea învinuitului sau inculpatului împotriva ordonanței procurorului prin care s-a dispus luarea măsurii preventive nu este suspensivă de executare.

Dosarul se restituie procurorului în 24 de ore de la soluționarea plângerii.”

“Calea de atac împotriva încheierii pronunțate de instanță în cursul urmăririi penale privind arestarea preventivă

Art.140³. – Împotriva încheierii instanței, prin care se dispune, în timpul urmăririi penale, luarea măsurii arestării preventive a învinuitului sau inculpatului, precum și împotriva încheierii prin care se dispune, revocarea, înlocuirea, încetarea sau menținerea arestării preventive, învinuitul sau inculpatul și procurorul pot face recurs la instanța superioară în 24 de ore de la pronunțare pentru cei prezenți și de la comunicare pentru cei lipsă.

Recursul se va soluționa în camera de consiliu.

Învinuitul sau inculpatul arestat va fi adus în fața instanței și va fi ascultat în prezența apărătorului său. În cazul în care acesta se află internat în spital și din cauza stării sănătății nu poate fi adus în fața instanței sau în alte cazuri în care deplasarea sa nu este posibilă, recursul va fi examinat în lipsa inculpatului, dar numai în prezența apărătorului, căruia i se dă cuvântul pentru a pune concluzii.

Participarea procurorului la judecarea recursului este obligatorie.

Dosarul va fi înaintat instanței de recurs în termen de 24 de ore, iar recursul se soluționează în termen de 48 de ore în cazul arestării învinuitului și în 3 zile în cazul arestării inculpatului.

Instanța se pronunță în aceeași zi, prin încheiere.

Când consideră că măsura preventivă este ilegală sau nu este justificată, instanța dispune revocarea ei și punerea în libertate a învinuitului sau inculpatului, dacă acesta nu este arestat în altă cauză.

Recursul învinuitului sau inculpatului împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea măsurii preventive nu este suspensiv de executare.

Dosarul se restituie instanței a cărei încheiere a fost atacată în 24 de ore de la soluționarea recursului.”

79. Articolul 141 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Calea de atac împotriva încheierii pronunțate de instanță în cursul judecății privind măsurile preventive

Art.141. - Încheierea dată în primă instanță și în apel, prin care se dispune luarea, revocarea, înlocuirea, încetarea sau menținerea unei măsuri preventive ori prin care se constată încetarea de drept a arestării preventive, poate fi atacată separat cu recurs, de procuror sau de inculpat. Termenul de recurs este de 24 de ore și curge de la pronunțare, pentru cei prezenți, și de la comunicare, pentru cei lipsă.

Dosarul va fi înaintat instanței de recurs în termen de 24 de ore, iar recursul se judecă în 3 zile. Instanța de recurs va restitui dosarul primei instanțe în 24 de ore de la soluționarea recursului.

Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea sau menținerea unei măsuri preventive ori prin care s-a constatat încetarea de drept a arestării preventive nu este suspensiv de executare.”

80. Alineatul 1 al articolului 143 se modifică și va avea următorul cuprins.

“Măsura reținerii poate fi luată de organul de cercetare penală față de învinuit, dacă sunt probe sau indicii temeinice că a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală. Organul de cercetare penală este obligat să încunoștințeze, de îndată, pe procuror de luarea măsurii reținerii.”

81. La articolul 143, după alineatul 1 se introduc alineatele 2 și 3, cu următorul cuprins:

“Organul de cercetare penală va aduce la cunoștința învinuitului că are dreptul să-și angajeze apărător. De asemenea, i se aduce la cunoștință că are dreptul de a nu face nici o declarație, atrăgându-i-se atenția că ceea ce declară poate fi folosit și împotriva sa.

Măsura reținerii poate fi luată și de procuror, în condițiile alin.1, în care caz este încunoștințat conducătorul parchetului din care face parte.”

82. Alineatul 3 al articolului 144 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Când organul de cercetare penală consideră că este necesar a se lua măsura arestării preventive, înaintează procurorului, în primele 10 ore de la reținerea învinuitului, o dată cu încunoștințarea la care se referă art.143 alin.1, un referat motivat. Procurorul, dacă apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive, procedează, înăuntrul termenului prevăzut în alin.1, potrivit art.146.”

83. La articolul 144, după alineatul 3, se introduce alineatul 4, cu următorul cuprins:

“Când măsura reținerii este luată de procuror, dacă acesta consideră că este necesar a se lua măsura arestării preventive, procedează, în termen de 10 de ore de la luarea măsurii reținerii, potrivit art.146.”

84. Alineatul 1 al articolului 145 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Măsura obligării de a nu părăsi localitatea constă în îndatorirea impusă învinuitului sau inculpatului de procuror, în cursul urmăririi penale ori de instanța de judecată în cursul judecății, de a nu părăsi localitatea în care locuiește, fără încuviințarea organului care a dispus această măsură. Măsura poate fi luată numai dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în art.143 alin.1.”

85. Alineatul 2 al articolului 145 se modifică și va avea următorul cuprins:

“În cursul urmăririi penale, durata măsurii prevăzute în alin.1 nu poate depăși 30 de zile, afară de cazul când ea este prelungită în condițiile legii. Măsura obligării de a nu părăsi localitatea poate fi prelungită în cursul urmăririi penale, în caz de necesitate și numai motivat. Prolungirea se dispune de instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, fiecare prelungire

neputând să depășească 30 de zile. Dispozițiile art.159 alin.7-9 și 13 se aplică în mod corespunzător.”

86. La articolul 145, după alineatul 2 se introduce alineatul 3, cu următorul cuprins:

"Copie de pe ordonanța procurorului sau, după caz, de pe încheierea instanței, rămasă definitivă, se comunică secției de poliție în a cărei rază teritorială locuiește învinuitul sau inculpatul."

87. La titlul IV, Capitolul I, după Secțiunea III, se introduce o nouă secțiune, Secțiunea III¹, denumită "Obligarea de a nu părăsi țara", care are următorul cuprins:

"Secțiunea III¹
Obligarea de a nu părăsi țara

„Obligarea de a nu părăsi țara

Art.145¹. – Măsura obligării de a nu părăsi țara constă în îndatorirea impusă învinuitului sau inculpatului, de procuror, în cursul urmăririi penale, sau de instanța de judecată în cursul judecății, de a nu părăsi țara fără încuviințarea organului care a dispus această măsură.

Dispozițiile art.145 se aplică în mod corespunzător și în cazul măsurii obligării de a nu părăsi țara.

Copie de pe ordonanța procurorului sau, după caz, de pe încheierea instanței, rămasă definitivă, se comunică secției de poliție în a cărei rază teritorială locuiește învinuitul sau inculpatul, organelor competente să elibereze pașaportul, precum și organelor de frontieră. Organele în drept refuză eliberarea pașaportului sau, după caz, ridică provizoriu pașaportul pe durata măsurii."

88. Articolul 146 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Arestarea învinuitului în cursul urmăririi penale

Art.146. - Procurorul, din oficiu sau la sesizarea organului de cercetare penală, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în art.143 și există în mod corespunzător vreunul din cazurile prevăzute în art.148, când consideră că în interesul urmăririi penale este necesară arestarea învinuitului, după ascultarea acestuia în prezența apărătorului ales sau numit din oficiu, dispune, prin ordonanță motivată, arestarea preventivă provizorie a acestuia, arătând temeiurile care justifică luarea măsurii și fixând durata arestării provizorii, care nu poate depăși 3 zile.

Totodată procurorul emite mandat de arestare preventivă provizorie a învinuitului. Mandatul cuprinde, în mod corespunzător, mențiunile arătate în art.151 lit.a) – c), e) și j), precum și numele și prenumele învinuitului și durata pentru care este dispusă arestarea acestuia.

Dacă învinuitul se află în stare de reținere, cele trei zile se calculează de la data emiterii mandatului de reținere.

Procurorul, în 24 de ore de la emiterea mandatului de arestare preventivă provizorie, prezintă dosarul cauzei instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, cu propunerea motivată de luare a măsurii arestării preventive a învinuitului.

La prezentarea dosarului de către procuror, președintele instanței sau judecătorul delegat de acesta fixează ziua și ora de soluționare a propunerii de arestare preventivă, până la expirarea mandatului de arestare preventivă provizorie emis de procuror, pe care le comunică procurorului, acesta fiind

obligat să asigure prezența în fața instanței a învinuitului arestat provizoriu.

Propunerea de arestare preventivă se soluționează în camera de consiliu de un singur judecător.

Învinuitul este adus în fața instanței și va fi asistat de apărător.

Dispozițiile art. 149¹ alin.9 și art.150 se aplică în mod corespunzător.

Participarea procurorului este obligatorie.

După ascultarea învinuitului, instanța admite sau respinge propunerea de arestare preventivă, în aceeași zi, prin încheiere motivată.

Instanța, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în alin.1, dispune, prin încheiere, arestarea preventivă a învinuitului, înainte de expirarea duratei arestării provizorii dispuse de procuror, arătând temeiurile care justifică luarea măsurii arestării preventive și fixând durata acesteia, care nu poate depăși 10 zile.

Totodată, instanța emite un mandat de arestare a învinuitului. Mandatul cuprinde în mod corespunzător mențiunile arătate în art.151, precum și numele și prenumele învinuitului și durata pentru care este dispusă arestarea preventivă acestuia.

Dispozițiile art.152 alin.1 se aplică în mod corespunzător.

Împotriva încheierii instanței se poate face recurs la instanța superioară în 24 de ore de la pronunțarea încheierii.”

89. Litera b) a alineatului 1 al articolului 148, se modifică și va avea următorul cuprins:

“b) infracțiunea este flagrantă, iar pedeapsa închisorii prevăzute de lege este mai mare de un an;”

90. Litera e) a alineatului 1 al articolului 148 se modifică și va avea următorul cuprins:

“e) inculpatul a comis din nou o infracțiune ori din datele existente rezultă necesitatea împiedicării săvârșirii unei alte infracțiuni;”

91. Litera g a alineatului 1 al articolului 148 se abrogă.

92. Litera h) a alineatului 1 al articolului 148 se modifică și va avea următorul cuprins:

“h) inculpatul a săvârșit o infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa detențiunii pe viață sau a închisorii mai mare de 4 ani și există date certe că lăsarea sa în libertate prezintă un pericol pentru ordinea publică;”

93. La articolul 148 alineatul 1, după litera h) se introduce litera i) cu următorul cuprins:

“i) pentru a se evita exercitarea unor presiuni asupra persoanei vătămate sau o înțelegere frauduloasă cu aceasta.”

94. Alineatul 2 al articolului 148 se modifică și va avea următorul cuprins:

“În cazurile prevăzute la lit. c) - f) și i), măsura arestării inculpatului poate fi luată numai dacă pedeapsa închisorii prevăzute de lege este mai mare de 2 ani.”

95. Prima frază a alineatului 1 al articolului 149 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Durata arestării inculpatului nu poate depăși 30 de zile, afară de cazul când ea este prelungită sau menținută în condițiile legii.”

96. Alineatul 3 al articolului 149 se abrogă.

97. După articolul 149 se introduce articolul 149¹ cu următorul cuprins:

“Arestarea inculpatului în cursul urmăririi penale

Art.149¹. – Procurorul, din oficiu sau la sesizarea organului de cercetare penală, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în art.143 și există vreunul din cazurile prevăzute în art.148, când consideră că în interesul urmăririi penale este necesară arestarea inculpatului, după ascultarea acestuia în prezența apărătorului ales sau numit din oficiu, dispune, prin ordonanță motivată, arestarea preventivă provizorie a acestuia, arătând temeiurile care justifică luarea măsurii și fixând durata arestării provizorii, care nu poate depăși 3 zile.

Totodată procurorul emite mandat de arestare preventivă provizorie a inculpatului. Mandatul cuprinde, în mod corespunzător, mențiunile arătate în art.151 lit.a) – c), e) și j), precum și numele și prenumele inculpatului și durata pentru care este dispusă arestarea acestuia.

Dacă învinuitul se află în stare de reținere, cele trei zile se calculează de la data emiterii mandatului de reținere.

Procurorul, în 24 de ore de la emiterea mandatului de arestare preventivă provizorie, prezintă dosarul cauzei instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, cu propunerea motivată de luare a măsurii arestării preventive a inculpatului.

Cu ocazia prezentării dosarului de către procuror, președintele instanței sau judecătorul delegat de acesta fixează ziua și ora de soluționare a propunerii de arestare preventivă, până la expirarea mandatului de arestare preventivă provizorie emis de procuror, pe care le comunică procurorului, acesta fiind obligat să asigure prezența în fața instanței a inculpatului arestat provizoriu.

Propunerea de arestare preventivă se soluționează în camera de consiliu de un singur judecător.

Inculpatul este adus în fața instanței și va fi asistat de apărător.

În cazul în care inculpatul se află în stare de reținere sau de arestare, potrivit art.146 și din cauza stării sănătății ori din alte motive temeinice nu poate fi adus în fața instanței, propunerea de arestare va fi examinată în lipsa inculpatului, în prezența apărătorului, căruia i se dă cuvântul pentru a formula concluzii.

Dispozițiile art.150 se aplică în mod corespunzător.

Participarea procurorului este obligatorie.

Instanța admite sau respinge propunerea de arestare preventivă, în aceeași zi, prin încheiere motivată.

În cazul în care sunt întrunite condițiile prevăzute în alin.1, instanța dispune, prin încheiere, arestarea preventivă a inculpatului, înainte de expirarea duratei arestării provizorii dispuse de procuror, arătând temeiurile care justifică luarea măsurii arestării preventive și fixând durata acesteia, care nu poate depăși 30 de zile.

Arestarea inculpatului nu poate fi dispusă decât pentru zilele care au rămas după scăderea din 30 de zile a perioadei în care acesta a fost anterior reținut sau arestat. Arestarea preventivă a inculpatului se dispune înainte de expirarea duratei arestării învinuitului.

Dispozițiile art.146 alin.12 și 13 se aplică în mod corespunzător.

Împotriva încheierii de arestare preventivă se poate face recurs la instanța superioară, în 24 de ore de la pronunțarea încheierii.”

98. Articolul 150 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Ascultarea inculpatului

Art.150. - Măsura arestării inculpatului poate fi luată numai după ascultarea acestuia de către procuror sau de către instanța de judecată, afară de cazul când inculpatul este dispărut, se află în străinătate, ori se sustrage de la urmărire sau de la judecată, sau se află în una din situațiile prevăzute în art.149¹ alin.8.

În cazul în care inculpatul este dispărut, se află în străinătate ori se sustrage de la urmărire sau de la judecată, când mandatul a fost emis fără ascultarea inculpatului, acesta va fi ascultat imediat ce a fost prins ori s-a prezentat."

99. Alineatul 4 al articolului 152 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Când mandatul de arestare a fost emis de procuror, acesta menționează pe mandat data prezentării inculpatului și procedează de îndată la ascultarea lui, după care dispune, prin rezoluție motivată, asupra arestării inculpatului. Dacă între timp cauza a ajuns la instanța de judecată, procurorul va trimite pe arestat instanței, iar organul de poliție va conduce pe arestat în fața instanței."

100. Articolul 155 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Prelungirea duratei arestării în cursul urmăririi penale

Art.155. - Arestarea inculpatului dispusă de instanță poate fi prelungită, în cursul urmăririi penale, motivat, în caz de necesitate și numai dacă au intervenit elemente noi care să justifice privarea de libertate sau dacă cele ce au determinat arestarea inițială impun în continuare privarea de libertate.

În cazul prevăzut în alin.1, prelungirea duratei arestării inculpatului poate fi dispusă de instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond sau de instanța corespunzătoare în a cărei circumscripție se află locul de deținere."

101. Articolul 156 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Propunerea pentru prelungirea arestării dispuse în cursul urmăririi penale

Art.156. - Prelungirea duratei arestării prevăzute în art.155 se dispune pe baza propunerii motivate a organului care efectuează urmărirea penală.

Propunerea organului de cercetare penală este avizată de procurorul care exercită supravegherea, și înaintată de acesta cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei arestării, instanței prevăzută în art.155 alin.2.

Dacă arestarea a fost dispusă de o instanță inferioară celei competente să acorde prelungirea, propunerea se înaintează instanței competente.

Propunerea se anexează la adresa de sesizare a instanței. În cuprinsul adresei se pot arăta și alte motive care justifică prelungirea arestării decât cele cuprinse în propunere.

Când în aceeași cauză se găsesc mai mulți inculpați arestați pentru care durata arestării preventive expiră la date diferite, procurorul care sesizează instanța pentru unul din inculpați va sesiza, totodată, instanța și cu privire la ceilalți inculpați."

102. Articolul 159 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Procedura prelungirii arestării dispuse în cursul urmăririi penale

Art.159. - Dosarul cauzei va fi depus de procuror, o dată cu sesizarea instanței, cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei arestării preventive și va putea fi consultat de apărător.

Propunerea de prelungire a arestării se soluționează în camera de consiliu.

Inculpatul este adus în fața instanței și va fi asistat de apărător.

În cazul în care inculpatul arestat se află internat în spital și din cauza stării sănătății nu poate fi adus în fața instanței sau în alte cazuri deosebite în care deplasarea sa nu este posibilă, propunerea va fi examinată în lipsa inculpatului, dar numai în prezența apărătorului, căruia I se dă cuvântul pentru a pune concluzii.

Participarea procurorului este obligatorie.

În cazul în care instanța acordă prelungirea, aceasta nu va putea depăși 30 de zile.

Instanța soluționează propunerea și se pronunță asupra prelungirii arestării preventive în termen de 24 de ore de la primirea dosarului și comunică încheierea celor lipsă de la judecată în același termen.

Încheierea prin care s-a hotărât asupra prelungirii arestării poate fi atacată cu recurs de procuror sau de inculpat în termen de 24 de ore de la pronunțare pentru cei prezenți sau de la comunicare pentru cei lipsă. Recursul se soluționează înainte de expirarea duratei arestării preventive.

Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus prelungirea arestării preventive nu este suspensiv de executare.

Inculpatul este adus la judecarea recursului numai când instanța consideră necesar.

Măsura dispusă de instanță se comunică administrației locului de deținere, care este obligată să o aducă la cunoștința inculpatului.

Dacă încheierea primei instanțe care se pronunță asupra prelungirii arestării preventive nu este atacată cu recurs, instanța este obligată să restituie dosarul procurorului în termen de 24 de ore de la expirarea termenului de recurs.

Instanța poate acorda și alte prelungiri, fiecare neputând depăși 30 de zile. Dispozițiile alineatelor precedente se aplică în mod corespunzător. Durata maximă a arestării preventive în cursul urmăririi penale este de un an. În mod excepțional, când pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață sau închisoarea de 10 ani ori mai mare, durata maximă a arestării preventive este de 2 ani.

103. Articolul 160 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Prelungirea arestării inculpatului după trimiterea în judecată până la prima înfățișare

Art.160. - Când procurorul dispune, prin rechizitoriu, trimiterea în judecată a inculpatului aflat în stare de arest, dosarul se înaintează instanței competente cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea mandatului de arestare.

Instanța, în camera de consiliu, procedează potrivit art.300¹ și, în cazul în care consideră necesar, prelungește durata arestării până la prima înfățișare, fără a putea depăși 30 de zile. Dispozițiile art.159 se aplică în mod corespunzător.”

104. După articolul 160 se introduc articolele 160^a, 160^b, 160^c și 160^d, cu următorul cuprins:

"Menținerea arestării la prima înfățișare

Art.160^a. - În cauzele în care arestarea inculpatului în cursul urmăririi penale s-a prelungit, potrivit art. 160, instanța, la prima înfățișare, poate dispune menținerea arestării preventive în condițiile art. 160^c și 300².

Arestarea inculpatului în cursul judecății

Art.160^b. - Instanța poate dispune, în cursul judecății, prin încheiere motivată, arestarea preventivă a inculpatului, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în art.143 și există vreunul din cazurile prevăzute de art.148, pe o durată ce nu poate depăși 30 de zile.

Încheierea primei instanțe și a instanței de apel poate fi atacată separat cu recurs. Termenul de recurs este de 24 de ore și curge de la pronunțare pentru cei prezenți și de la comunicare pentru cei lipsă. Dosarul va fi înaintat instanței de recurs în termen de 24 de ore, iar recursul se judecă în 3 zile. Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus arestarea nu este suspensiv de executare.

Când instanța dispune arestarea inculpatului, emite un mandat de arestare, care va cuprinde, în mod corespunzător, mențiunile prevăzute în art.151.

Față de inculpatul care a mai fost anterior arestat în aceeași cauză, în cursul urmăririi penale sau al judecății, instanța poate dispune din nou această măsură, dacă au intervenit elemente noi care să facă necesară privarea sa de libertate.

Menținerea arestării în cursul judecății

Art.160^c. - În cursul judecății, în primă instanță, în cazul în care apar elemente noi care fac necesară menținerea arestării peste 30 de zile sau elementele ce au determinat arestarea inițială impun în continuare privarea de libertate, instanța, prin încheiere motivată, poate dispune, ori de câte ori este nevoie, menținerea arestării, pentru cel mult 30 de zile de fiecare dată. Încheierea prin care s-a dispus asupra menținerii arestării poate fi atacată cu recurs, prevederile art. 160^b alin.2. aplicându-se în mod corespunzător.

Dispozițiile alin.1 privind menținerea arestării sunt aplicabile și în cazul în care arestarea s-a dispus în cursul urmăririi penale și s-a menținut în cursul judecății în fond a cauzei.

Arestarea și menținerea arestării inculpatului condamnat de instanța de fond

Art.160^d. - Dacă inculpatul a fost condamnat de instanța de fond la pedeapsa închisorii sau detențiunii pe viață, dispunându-se arestarea sau menținerea arestării prin hotărâre, la termenul fixat conform art. 375 alin.1 pentru judecarea apelului sau la termenul fixat conform art.385¹² alin.1 pentru judecarea recursului, instanța verifică, din oficiu, legalitatea arestării și dispune, prin încheiere motivată, menținerea sau revocarea acestei măsuri. Arestarea durează în cursul judecării apelului sau recursului până la soluționarea cauzei, afară de cazurile de încetare de drept a măsurii sau dacă instanța nu dispune altfel.

În cazul în care s-a dispus arestarea preventivă în cursul judecării apelului sau recursului, se aplică în mod corespunzător dispozițiile art.160^b."

105. La Titlul IV, Capitolul I, după articolul 160^d, se introduce Secțiunea IV¹ cu următorul cuprins:

*“Secțiunea IV¹
Dispoziții speciale pentru minori*

*„Dispoziții
generale*

Art.160^e. - Reținerea, arestarea provizorie și arestarea preventivă a minorului se fac potrivit dispozițiilor prevăzute în Secțiunea I, II și IV cu derogările și completările din prezenta secțiune.

*Drepturile proprii și
regimul special
pentru minori*

Art.160^f. - Minorilor reținuți sau arestați preventiv li se asigură, pe lângă drepturile prevăzute de lege pentru deținuții preventiv ce nu au depășit 18 ani, drepturi proprii și un regim special de detenție preventivă în raport cu particularitățile vârstei lor, astfel încât măsurile privative de libertate luate față de minori în scopul bunei desfășurări a procesului penal ori a împiedicării sustragerii lor de la urmărirea penală, judecată ori de la executarea pedepsei, să nu prejudicieze dezvoltarea fizică, psihică sau morală a minorului.

Învinuților sau inculpaților minori reținuți sau arestați preventiv li se asigură în toate cazurile asistență juridică obligatorie, organele judiciare fiind obligate să ia măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu dacă minorul nu și-a ales unul și pentru ca acesta să poată lua contact direct cu minorul arestat și să comunice cu el.

Când se dispune reținerea sau arestarea preventivă a unui învinuit sau inculpat minor se încunoștințează despre aceasta imediat în cazul reținerii și în 24 de ore în cazul arestării, părinții, tutorele, persoana în îngrijirea sau supravegherea căreia se află minorul, alte persoane pe care le desemnează acesta, iar în caz de arestare și serviciul de reintegrare socială a infractorilor și de supraveghere a executării sancțiunilor neprivative de libertate de pe lângă instanța căreia i-ar reveni să judece, în primă instanță, cauza, consemnându-se aceasta într-un proces verbal.

În timpul reținerii sau arestării preventive, minorii se țin separat de majori, în locuri anume destinate minorilor arestați preventiv.

Respectarea drepturilor și a regimului special prevăzute de lege pentru minorii reținuți sau arestați preventiv este asigurată prin controlul unui judecător delegat de președintele instanței, prin vizitarea locurilor de deținere preventivă de către procuror, precum și prin controlul altor organisme abilitate de lege să viziteze deținuții preventiv.

*Reținerea
minorului la
dispoziția organului
de cercetare penală
sau a procurorului*

Art.160^g. - În mod cu totul excepțional, minorul între 14 și 16 ani, care răspunde penal, poate fi reținut la dispoziția procurorului sau a organului de cercetare penală, cu înștiințarea și sub controlul procurorului, pentru o durată ce nu poate depăși 10 ore, dacă există date certe că minorul a comis o infracțiune pedepsită de lege cu detențiunea pe viață sau închisoare de 10 ani sau mai mare.

Reținerea poate fi prelungită numai dacă se impune, prin ordonanță motivată, de procuror, pentru o durată de cel mult 10 ore.

**Arestarea
preventivă a
minorului și
prelungirea acesteia**

Art.160^h. - Minorul între 14 și 16 ani nu poate fi arestat preventiv decât dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta de care este învinuit este detențiunea pe viață sau închisoarea de 10 ani sau mai mare și o altă măsură preventivă nu este suficientă.

Durata arestării inculpatului minor este de cel mult 15 zile, iar prelungirea acesteia nu poate fi dispusă decât în mod excepțional, de fiecare dată cu cel mult 15 zile, fără ca arestarea preventivă a minorului să depășească, în total, 6 luni.

Inculpatul minor mai mare de 16 ani poate fi arestat preventiv pe o durată de cel mult 20 de zile, durata măsurii preventive putând fi prelungită, de fiecare dată cu 20 de zile, fără ca arestarea preventivă a inculpatului minor în cursul urmăririi penale să depășească, în total, 6 luni. În mod excepțional, când pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață sau închisoarea de 10 ani ori mai mare, arestarea preventivă poate fi prelungită până la 1 an.

Durata arestării învinuitului minor este de cel mult 6 zile."

106. Articolul 160¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

**“Modalitățile
liberării provizorii**

Art.160¹. - În tot cursul procesului penal, învinuitul sau inculpatul arestat preventiv poate cere punerea sa în libertate provizorie, sub control judiciar sau pe cautiune."

107. Alineatul 1 al articolului 160² se modifică și va avea următorul cuprins:

"Liberarea provizorie sub control judiciar se poate acorda în cazul infracțiunilor săvârșite din culpă, precum și în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii ce nu depășește 12 ani."

108. Articolul 160² alineatul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Liberarea provizorie sub control judiciar nu se acordă în cazul în care învinuitul sau inculpatul este recidivist ori când există date din care rezultă necesitatea de a-l împiedica să săvârșească alte infracțiuni sau că acesta va încerca să zădărnicească aflarea adevărului prin influențarea unor martori sau experți, alterarea ori distrugerea mijloacelor de probă sau prin alte asemenea fapte."

109. După articolul 160² se introduc articolele 160^{2a} și 160^{2b}, care vor avea următorul cuprins:

**"Organul care
dispune liberarea
provizorie**

Art.160^{2a}. - Liberarea provizorie sub control judiciar se dispune, atât în cursul urmăririi penale cât și în cursul judecății de instanța de judecată.

**Organul care
efectuează controlul
respectării
obligațiilor**

Art. 160^{2b}. – Controlul modului în care învinuitul sau inculpatul respectă obligațiile stabilite de instanță revine judecătorului delegat cu executarea, precum și procurorului și organului de poliție."

110. Articolul 160³ se modifică și va avea următorul cuprins:

**“Modificarea sau
ridicarea
controlului judiciar**

Art.160³. - Controlul judiciar instituit de instanță poate fi oricând modificat sau ridicat de aceasta, în total sau în parte, pentru motive temeinice."

111. Articolul 160⁴ se modifică și va avea următorul cuprins:

**“Condițiile
liberării**

Art.160⁴. - Liberarea provizorie pe cauțiune se poate acorda, la cerere, când s-a depus cauțiunea și sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 160² alin.1 și 2.

Pe timpul liberării provizorii, învinuitul sau inculpatul este obligat să se prezinte la chemarea instanței, să comunice orice schimbare de domiciliu sau reședință și să respecte obligațiile prevăzute în art.160² alin.3 pe care instanța le dispune.”

112. Alineatul 1 al articolului 160⁵ se modifică și va avea următorul cuprins:

“Cauțiunea garantează respectarea de către învinuit sau inculpat a obligațiilor ce-i revin în timpul liberării provizorii.”

113. Alineatul 3 al articolului 160⁵ se modifică și va avea următorul cuprins:

„Consemnarea cauțiunii se face pe numele învinuitului sau inculpatului și la dispoziția instanței care a stabilit cuantumul cauțiunii.”

114. Litera b) a alineatului 4 al articolului 160⁵ se modifică și va avea următorul cuprins:

“b) se constată de instanță, prin încheiere, că nu mai există temeiurile care au justificat măsura arestării preventive.”

115. La articolul 160⁵ alineatul 4, după litera e), se introduce litera f), cu următorul cuprins:

"f) cererea de liberare provizorie a fost respinsă potrivit art.160^{8a} alin.6."

116. Alineatul 6 al articolului 160⁵ se modifică și va avea următorul cuprins:

„În cazurile prevăzute la lit.b)- f) se dispune și încetarea stării de liberare provizorie.”

117. Alineatul 1 al articolului 160⁶ se modifică și va avea următorul cuprins:

„Cererea de liberare provizorie poate fi făcută atât în cursul urmăririi penale cât și în cursul judecății de către învinuit sau inculpat, soțul ori rudele apropiate ale acestuia.”

118. Alineatele 4 și 5 ale articolului 160⁶ se modifică și vor avea următorul cuprins:

“Competența de rezolvare a cererii revine, în cursul urmăririi penale instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, iar în cursul judecății instanței sesizate cu judecarea cauzei.

Cererea depusă la organul de cercetare penală, la procuror ori la administrația locului de deținere se înaintează, în termen de 24 de ore, instanței competente.”

119. Articolul 160⁷ se modifică și va avea următorul cuprins:

**“Măsurile
premergătoare
examinării cererii**

Art.160⁷. - Instanța verifică dacă cererea de liberare provizorie cuprinde mențiunile prevăzute la art.160⁶ alin.2 și 3 și, dacă este cazul, ia măsuri pentru completarea acesteia. Când cererea este depusă la instanță înaintea termenului de judecată, aceste obligații revin președintelui, care procedează și la încunoștințarea persoanei care a făcut cererea despre termenul de judecare a cererii.

Când cererea este făcută de o altă persoană decât învinuitul sau inculpatul, din cele arătate în art.160⁶ alin.1, instanța întreabă pe învinuit sau pe inculpat dacă își însușește cererea, iar declarația acestuia se consemnează pe cerere.”

120. Articolul 160⁸ se modifică și va avea următorul cuprins:

*“Examinarea și
admiterea în
principiu a cererii*

Art.160⁸. - Instanța examinează, de urgență, cererea, verificând dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru admisibilitatea în principiu a acesteia.

În cazul cererii de liberare pe cauțiune, dacă instanța constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege, stabilește cuantumul cauțiunii și termenul în care cauțiunea trebuie depusă, încunoștințând despre aceasta persoana care a făcut cererea. După depunerea dovezii de consemnare a cauțiunii, instanța admite în principiu cererea și fixează termenul pentru soluționarea ei.

Dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege și dovada de consemnare a cauțiunii nu a fost depusă, cererea se respinge.”

121. După art.160⁸ se introduce articolul 160^{8a}, cu următorul cuprins:

*“Soluționarea
cererii*

Art.160^{8a}. - Soluționarea cererii se face după ascultarea învinuitului sau a inculpatului, a concluziilor apărătorului, precum și cele ale procurorului.

În cazul în care se constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege și cererea este întemeiată, instanța admite cererea și dispune punerea în libertate provizorie a învinuitului sau inculpatului.

Instanța, în cazul admiterii cererii de liberare provizorie, stabilește și obligațiile ce urmează a fi respectate de învinuit sau inculpat.

Copie de pe dispozitivul încheierii rămase definitive ori un extras al acesteia se trimite administrației locului de deținere și organului de poliție în a cărui rază teritorială locuiește învinuitul sau inculpatul. Persoanele interesate se încunoștințează.

Administrația locului de deținere este obligată să ia măsuri pentru punerea de îndată în libertate a învinuitului sau inculpatului.

În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege, când cererea este neîntemeiată sau când aceasta a fost făcută de către o altă persoană și nu a fost însușită de învinuit sau de inculpat, instanța respinge cererea.”

122. Articolul 160⁹ se modifică și va avea următorul cuprins:

*“Recursul
împotriva
încheierilor
privind
liberarea
provizorie*

Art. 160⁹. - Împotriva încheierii prin care s-a admis ori s-a respins cererea de liberare provizorie, se poate face recurs de către învinuit sau inculpat ori de către procuror, la instanța superioară.

Termenul de recurs este de 24 de ore și curge de la pronunțare pentru cei prezenți și de la comunicare pentru cei lipsă.

Dosarul va fi înaintat instanței de recurs în termen de 24 de ore.

Recursul se judecă în termen de 2 zile.

Recursul se va soluționa în camera de consiliu.

Învinuitul sau inculpatul este adus la judecarea recursului numai când instanța consideră necesar. Participarea procurorului este obligatorie.

Instanța se pronunță în aceeași zi asupra admiterii sau respingerii recursului.

Recursul împotriva încheierii prin care s-a respins cererea de liberare provizorie nu este suspensiv de executare.

Dosarul se restituie în 24 de ore de la soluționarea recursului.

Dispozițiile alineatelor precedente se aplică în mod corespunzător și în cazul modificării sau ridicării controlului judiciar.”

123. Articolul 160¹⁰ se modifică și va avea următorul cuprins:

**“Revocarea
liberării**

Art. 160¹⁰. - Liberarea provizorie poate fi revocată dacă:

a) se descoperă fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la data admiterii cererii de liberare provizorie și care justifică arestarea învinuitului sau inculpatului;

b) învinuitul sau inculpatul nu îndeplinește, cu rea-credință obligațiile ce-i revin potrivit art. 160² alin. 3 și 160⁴ alin. 2 sau încearcă să zădărnicească aflarea adevărului ori săvârșește din nou, cu intenție, o infracțiune pentru care este urmărit sau judecat.

Revocarea liberării provizorii se dispune de instanță, prin încheiere, cu ascultarea învinuitului sau inculpatului asistat de apărător. Revocarea se dispune și în lipsa învinuitului sau inculpatului, când acesta, fără motive temeinice, nu se prezintă la chemarea făcută.

În caz de revocare a liberării provizorii, instanța dispune arestarea preventivă a învinuitului sau inculpatului și emite un nou mandat de arestare.

Împotriva încheierii instanței prin care s-a dispus revocarea liberării provizorii se poate face recurs.

Dispozițiile art.160⁹ se aplică în mod corespunzător.”

124. Alineatul 1 al articolului 162 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Dacă procurorul, în cursul urmăririi penale, constată că învinuitul sau inculpatul se află în vreuna din situațiile arătate în art.113 sau 114 din Codul penal, sesizează instanța care, dacă este cazul, dispune luarea, în mod provizoriu, a măsurii de siguranță corespunzătoare. În cursul judecății măsura de siguranță este dispusă de instanța de judecată.”

125. La articolul 162, după alineatul 1 se introduce alineatul 2, cu următorul cuprins:

“Instanța dispune luarea măsurii de siguranță numai după ascultarea învinuitului ori inculpatului și în prezența apărătorului și a procurorului.”

126. Alineatul 2 al articolului 162, devenit alineatul 3, se modifică și va avea următorul cuprins:

“Instanța ia măsuri pentru aducerea la îndeplinire a internării provizorii și, totodată, sesizează comisia medicală competentă să avizeze internarea bolnavilor mintali și a toxicomanilor periculoși.”

127. Alineatele 2 și 3 ale articolului 171 se modifică și vor avea următorul cuprins:

“Asistența juridică este obligatorie când învinuitul sau inculpatul este minor, militar în termen, militar cu termen redus, rezervist concentrat sau mobilizat, elev al unei instituții militare de învățământ, internat într-un centru de reeducare sau într-un institut medical educativ, când este arestat chiar în altă cauză ori când organul de urmărire penală sau instanța apreciază că învinuitul sau inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

În cursul judecății, asistența juridică este obligatorie și în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii de 10 ani sau mai mare.”

128. La articolul 171, după alineatul 6, se introduce un nou alineat, cu următorul cuprins:

"Când asistența juridică este obligatorie, dacă apărătorul ales nu se prezintă nejustificat la două termene, la data stabilită pentru efectuarea unui act de urmărire penală sau la termenul de judecată fixat, îngreunând astfel în mod voit desfășurarea și soluționarea procesului penal, organul judiciar desemnează un apărător din oficiu care să-l înlocuiască, acordându-i timpul necesar pentru pregătirea apărării."

129. Alineatul 4 al articolului 172 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Persoana reținută sau arestată are dreptul să ia contact cu apărătorul, asigurându-i-se confidențialitatea convorbirilor. În mod excepțional, când ar exista pericolul ca urmărirea penală să fie îngreunată sau zădărnicită, procurorul, din oficiu sau la propunerea organului de cercetare penală, poate dispune, prin ordonanță motivată, interzicerea luării de contact a persoanei reținute sau arestate cu apărătorul, o singură dată. În cazul învinutului arestat, aceasta poate fi dispusă pe o durată de cel mult 2 zile, iar în cazul inculpatului arestat, pe o durată de cel mult 5 zile. Cel reținut sau arestat are dreptul ca apărătorul să fie prezent la declarațiile date în fața organului de urmărire penală. Ascultarea acestuia cu privire la aspecte urgente poate, în mod excepțional, să înceapă în lipsa apărătorului."

130. Alineatul 6 al articolului 172 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Apărătorul are dreptul, dacă legea nu prevede altfel, de a se plânde procurorului potrivit art. 275 dacă cererile sale nu au fost acceptate. În situațiile prevăzute în alin. 2, 4 și 5, apărătorul are dreptul de a se plânde instanței care este obligată să rezolve plângerea în cel mult 48 de ore."

131. Alineatul 1 al articolului 173 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Apărătorul părții vătămate, al părții civile și al părții responsabile civilmente are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală și poate formula cereri și depune memorii. În mod excepțional, când interesul urmăririi cere, procurorul, din oficiu, la propunerea organului de cercetare penală sau la cererea învinutului sau inculpatului, poate să dispună, prin ordonanță motivată, ca apărătorul să nu asiste la efectuarea anumitor acte de urmărire penală."

132. Articolul 174 se modifică și va avea următorul cuprins:

„În cursul judecății învinuitul și inculpatul, precum și celelalte părți pot fi reprezentați.

Instanța de judecată, când apreciază necesară prezența învinutului sau inculpatului, dispune aducerea lui.”

133. Alineatul 8 al articolului 177 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Dacă învinuitul sau inculpatul locuiește în străinătate, citarea se face prin scrisoare recomandată, în afară de cazul când prin lege se dispune altfel. Avizul de primire a scrisorii recomandate, semnat de destinatar, ține loc de dovadă a îndeplinirii procedurii de citare."

134. Alineatul 9 al articolului 177 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Citarea altor persoane decât învinuitul sau inculpatul se face potrivit dispozițiilor din prezentul articol. Unitățile la care se referă art.145 din Codul penal și alte persoane juridice se citează la sediul acestora, iar în cazul neidentificării sediului, citația se afișează la sediul consiliului local în a cărui rază teritorială s-a săvârșit infracțiunea."

135. La articolul 178, după alineatul 2, se introduce alineatul 3, cu următorul cuprins:

"În cazul în care scrisoarea recomandată prin care se citează un învinuit sau inculpat ce locuiește în străinătate nu poate fi înmănată datorită refuzului primirii ei sau din orice alt motiv, precum și în cazul în care statul destinatarului nu permite citarea prin poștă a cetățenilor săi, citația se va afișa la sediul parchetului sau al instanței, după caz."

136. Articolul 178 alineatul 4, care devine alineatul 5, se modifică și va avea următorul cuprins:

"Citația destinată unei unități din cele la care se referă art.145 din Codul penal sau altei persoane juridice se predă la registratură sau funcționarului însărcinat cu primirea corespondenței. Dispozițiile alin.2 se aplică în mod corespunzător.

137. La articolul 183 , după alineatul 2, se introduc alineatele 3 și 4, cu următorul cuprins:

„Persoanele aduse cu mandat potrivit alin. 1 și 2 nu pot rămâne la dispoziția organului judiciar decât timpul strict necesar pentru audierea lor, în afara de cazul când s-a dispus reținerea ori arestarea preventivă a acestora.

Persoana adusă cu mandat de aducere este ascultată de către organul judiciar de îndată."

138. Alineatul 2 al articolului 184 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Dacă persoana arătată în mandatul de aducere nu poate fi adusă din motive de boală, cel însărcinat cu executarea mandatului constată aceasta printr-un proces-verbal, care se înaintează de îndată organului de urmărire penală ori instanței de judecată.”

139. La articolul 184, după alineatul 2 se introduce alineatul 3, cu următorul cuprins:

„Dispozițiile alin.2 se aplică și în cazul în care persoana arătată în mandat, cu excepția învinuitului sau inculpatului, nu poate fi adusă din orice altă cauză.”

140. La articolul 184, după alineatul 3, devenit alineatul 4, se introduc alineatele 5 și 6, cu următorul cuprins:

„Dacă învinuitul sau inculpatul refuză să se supună mandatului sau încercă să fugă, va fi constrâns la aceasta.

Organul însărcinat cu executarea mandatului nu poate intra în domiciliul învinuitului sau inculpatului decât între orele 6 - 20.”

141. Articolul 184 alineatul 4 devine alineatul 7.

142. Articolul 188 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Calcularea termenelor în cazul măsurilor preventive

Art.188. - În calcularea termenelor privind măsurile preventive, ora sau ziua de la care începe și la care se sfârșește termenul intră în durata acestuia."

143. La articolul 189 se introduc alineatele 2 și 3, cu următorul cuprins:

"Cheltuielile judiciare prevăzute în alin.1, avansate de stat, sunt cuprinse distinct, după caz, în bugetul de venituri și cheltuieli al Ministerului Justiției, Ministerului Public și Ministerului de Interne.

Cheltuielile judiciare prevăzute în alin.1, avansate de stat din bugetele Ministerului Justiției și Ministerului Public, pe care sunt obligați, prin hotărârea instanței sau prin ordonanța procurorului, să le suporte, potrivit art.192, inculpatul, celelalte părți ori persoanele cărora li s-au respins sau care și-au retras apelul, recursul ori cererea, constituie venituri ale bugetului de stat și se cuprind distinct în bugetul Ministerului Justiției, potrivit legii."

144. Alineatele 2 și 3 ale articolului 190 se modifică și vor avea următorul cuprins:

“Martorul, expertul și interpretul care sunt salariați au dreptul și la venitul de la locul de muncă, pe durata lipsei de la serviciu prilejuită de chemarea la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată.

Martorul care nu este salariat, dar are venit din muncă, este îndreptățit să primească și o compensare.”

145. Alineatul 6 al articolului 190, se modifică și va avea următorul cuprins:

“Suma care reprezintă venitul arătat în alin.2 se plătește de cel la care lucrează martorul, expertul sau interpretul.”

146. Alineatul 1 al articolului 191 se modifică și va avea următorul cuprins:

“În caz de condamnare, inculpatul este obligat la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat, cu excepția cheltuielilor privind interpreții desemnați de organele judiciare, potrivit legii, precum și în cazul în care s-a dispus acordarea de asistență gratuită, care rămân în sarcina statului.”

147. Litera a) a punctului 2 a alineatului 1 al articolului 192 se modifică și va avea următorul cuprins:

“a) inculpat, dacă s-a dispus înlocuirea răspunderii penale sau există o cauză de nepedepsire;”

148. Partea dispozitivă a punctului 3 din alineatul 1 al articolului 192, se modifică și va avea următorul cuprins:

“3. În caz de amnistie, prescripție sau retragere a plângerii, precum și în cazul existenței unei cauze de nepedepsire, dacă inculpatul cere continuarea procesului penal, cheltuielile judiciare sunt suportate de către:”

149. La articolul 192, după alineatul 5, se introduce alineatul 6 cu următorul cuprins:

“Cheltuielile pentru plata interpreților desemnați de organele judiciare, potrivit legii, pentru asistarea părților rămân, în toate cazurile, în sarcina statului”.

150. Partea dispozitivă a alineatului 1 a articolului 198 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Următoarele abateri săvârșite în cursul procesului penal se sancționează cu amendă judiciară de la 500.000 lei la 15.000.000 lei:”

151. Litera g) a alineatului 1 a articolului 198 se modifică și va avea următorul cuprins:

“g) neluarea, de către conducătorul unității în cadrul căreia urmează a se efectua o expertiză, a măsurilor necesare pentru efectuarea acesteia sau pentru efectuarea la timp a expertizei;”

152. La alineatul 1 al articolului 198, după litera g) se introduce litera g¹) cu următorul cuprins:

“g¹) neîndeplinirea, în mod nejustificat, de către organul de cercetare penală a dispozițiilor date de procuror, potrivit legii, sau neprezentarea, în mod nejustificat, procurorului, a dosarelor ori actelor de urmărire penală, în termenul prevăzut de lege;”

153. La alineatul 1 al articolului 198, după litera h) se introduce litera i), cu următorul cuprins:

„i) necomunicarea, în mod nejustificat, procurorului, în termenul prevăzut de lege, de către organul de poliție judiciară, a începerii urmăririi penale, precum și neexecutarea, de către acesta, în

termenul și condițiile prevăzute de lege, a dispozițiilor scrise ale procurorului sau ale instanței de judecată.”

154. Alineatul 2 al articolului 198 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Lipsa nejustificată a apărătorului, ales sau desemnat din oficiu, când asistența juridică a învinutului sau inculpatului este obligatorie potrivit legii, se sancționează cu amendă judiciară de la 1.000.000 lei la 25.000.000 lei.”

155. La articolul 198, după alineatul 2, se introduce alineatul 3, cu următorul cuprins:

"Amenzile judiciare aplicate de procuror sau de instanța de judecată constituie venituri ale bugetului de stat și se cuprind distinct în bugetul Ministerului Justiției, potrivit legii."

156. Articolul 201 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Organele de urmărire penală

Art.201. - Urmărirea penală se efectuează de către procurori și de către organele de cercetare penală.

Organele de cercetare penală sunt:

- a) organele de cercetare ale poliției judiciare;
- b) organele de cercetare speciale.

Ca organe de cercetare ale poliției judiciare funcționează lucrători din Ministerul de Interne anume desemnați de ministrul de interne, cu avizul procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție și își desfășoară activitatea sub autoritatea procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.”

157. Articolul 207 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Competența organelor de cercetare ale poliției judiciare

Art.207. - Cercetarea penală se efectuează de organele de cercetare ale poliției judiciare, pentru orice infracțiune care nu este dată, în mod obligatoriu, în competența altor organe de cercetare penală.”

158. Litera a) a alineatului 1 al articolului 208 se modifică și va avea următorul cuprins:

"a) ofițerii anume desemnați de către comandanții unităților militare corp aparte și similare, pentru militarii în subordine. Cercetarea poate fi efectuată și personal de către comandant;"

159. Litera d) a alineatului 1 al articolului 208 se modifică și va avea următorul cuprins:

"d) ofițerii poliției de frontieră anume desemnați pentru infracțiunile de frontieră;"

160. Alineatul 3 al articolului 209 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Urmărirea penală se efectuează, în mod obligatoriu, de către procuror, în cazul infracțiunilor prevăzute în art.155-173, 174-177, 179, 189 alin.3, art.190, 191, 211 alin.4, art.212, 236, 236¹, 238, 239, 239¹, 250, 252, 254, 255, 257, 265, 266, 267, 267¹, 268, 273-276, 279¹, 280, 280¹, 302², 317, 323 și 356-361 din Codul penal, precum și în cazul infracțiunilor prevăzute în art.205 și 206 din Codul penal săvârșite prin presă sau orice mijloace de comunicare în masă, în cazul infracțiunilor arătate în art.27 pct.1 lit.b) și c), art.28¹ pct.1 lit.b) și c) și pct.5, art.28² pct.1 lit.b) și art.29 pct.1 din acest cod, în cazul infracțiunilor împotriva protecției muncii, precum și în cazul altor infracțiuni date prin lege în competența sa.

161. Alineatul 5 al articolului 209 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Atunci când urmărirea penală este efectuată de procuror, rechizitoriul este supus confirmării prim-procurorului parchetului, iar când urmărirea este făcută de acesta, confirmarea se face de procurorul ierarhic superior. Când urmărirea penală este efectuată de un procuror de la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, rechizitoriul este supus confirmării procurorului șef de secție, iar când urmărirea penală este efectuată de acesta, confirmarea se face de către procurorul general al acestui parchet.”

162. Articolul 215 va avea următoarea denumire marginală:

“Actele încheiate de comandanții de nave și aeronave și de subofițerii poliției de frontieră”

163. Litera b) a alineatului 1 al articolului 215 se modifică și va avea următorul cuprins:

“b) subofițerii poliției de frontieră, pentru infrafracțiunile de frontieră.”

164. Alineatul 1 al articolului 218 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Procurorul conduce și controlează nemijlocit activitatea de cercetare penală a poliției judiciare și a altor organe de cercetare speciale și supraveghează ca actele de urmărire penală să fie efectuate cu respectarea dispozițiilor legale.”

165. Alineatul 1 al articolului 219 va avea următorul cuprins:

“Procurorul poate să dea dispoziții cu privire la efectuarea oricărui act de urmărire penală. În cazul organelor de cercetare ale poliției judiciare, organele ierarhic superioare ale acestora nu pot să le dea îndrumări sau dispoziții privind cercetarea penală, procurorul fiind singurul competent în acest sens.”

166. La articolul 219 după alineatul 2 se introduce alineatul 3, cu următorul cuprins:

“În cazul neîndeplinirii sau al îndeplinirii în mod defectuos, de către organul de cercetare penală, a dispozițiilor date de procuror, acesta va sesiza conducătorul organului de cercetare penală, care are obligația ca în termen de 3 zile de la sesizare să comunice procurorului măsurile dispuse.”

167. Alineatul 1 al articolului 222 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Plângerea este încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau de o persoană juridică, căreia i s-a cauzat o vătămare prin infracțiune.”

168. Alineatul 1 al articolului 223 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Denunțul este încunoștințarea făcută de către o persoană fizică sau de către o persoană juridică, despre săvârșirea unei infracțiuni.”

169. Alineatul 4 al articolului 223 se abrogă.

170. După articolul 224 se introduc articolele 224¹- 224⁴, cu următorul conținut:

***“Actele
premergătoare
efectuate de
investigatorii
sub acoperire***

Art.224¹. – În cazul în care există indicii temeinice că s-a săvârșit sau că se pregătește săvârșirea unei infracțiuni care constituie o amenințare la adresa siguranței naționale, trafic de stupefiante și de arme, trafic de persoane, acte de terorism, spălare a banilor, falsificare de monede sau alte valori, sau a unei infracțiuni prevăzute în Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție ori a unei alte infracțiuni grave care nu poate fi descoperită sau făptuitorii nu pot fi identificați prin alte mijloace, pot fi folosiți, în vederea strângerii datelor privind existența infracțiunii și identificarea persoanelor față de care există presupunerea că au săvârșit o infracțiune, investigatori sub o altă identitate decât cea reală.

Investigatorii sub acoperire sunt lucrători operativi din Ministerul de Interne, precum și din organele de stat care desfășoară, potrivit legii, activități de informații pentru realizarea siguranței naționale, anume desemnați în acest scop, și pot fi folosiți numai pe o perioadă determinată, în condițiile prevăzute în art.224²-224³.

Investigatorul sub acoperire culege date și informații în baza autorizației emise potrivit dispozițiilor prevăzute în art.224².

***Autorizarea folosirii
investigatorilor sub
acoperire***

Art.224². – Persoanele prevăzute în art. 224¹ pot efectua investigații numai cu autorizarea motivată a procurorului desemnat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

Autorizarea este dată în formă scrisă, pentru o perioadă de cel mult 60 de zile și poate fi prelungită pentru motive temeinic justificate. Fiecare prelungire nu poate depăși 30 de zile, iar durata totală a autorizării, în aceeași cauză și cu privire la aceeași persoană, nu poate depăși un an.

În cererea de autorizare adresată procurorului se vor menționa datele și indiciile privitoare la faptele și persoanele față de care există presupunerea că au săvârșit o infracțiune, precum și perioada pentru care se cere autorizarea.

***Folosirea datelor
obținute de
investigatorii sub
acoperire***

Art.224³. – Datele și informațiile obținute de investigatorul sub acoperire pot fi folosite numai în cauza penală și în legătură cu persoanele la care se referă autorizația emisă de procuror.

Aceste date și informații vor putea fi folosite și în alte cauze sau în legătură cu alte persoane, numai dacă sunt întrunite condițiile arătate în art.224¹ și 224².

***Măsuri de protecție
a investigatorilor
sub acoperire***

Art.224⁴. - Identitatea reală a investigatorilor sub acoperire nu poate fi dezvăluită în timpul ori după terminarea acțiunii acestora.

Procurorul competent să autorizeze folosirea unui investigator sub acoperire are dreptul să-i cunoască adevărata identitate, cu respectarea secretului profesional.”

171. Articolul 227 va avea următoarea denumire marginală:

“Sesizările făcute de persoane cu funcții de conducere și de alți funcționari”.

172. Alineatul 2 al articolului 227 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Obligațiile prevăzute în alin.1 revin și oricărui funcționar care a luat cunoștință despre săvârșirea unei infracțiuni în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile.”

173. La articolul 228, după alineatul 3, se introduce alineatul 4, cu următorul cuprins:

"Rezoluția și procesul-verbal de începere a urmăririi penale, emise de organul de cercetare penală, se supun confirmării procurorului care exercită supravegherea activității de cercetare penală, în termen de cel mult 48 de ore de la data începerii urmăririi penale, organele de cercetare penală fiind obligate să prezinte totodată și dosarul cauzei."

174. Alineatul 5 al articolului 228, care devine alineatul 6, se modifică și va avea următorul cuprins:

"Dacă procurorul constată că nu sunt întrunite condițiile arătate în alineatul precedent, restituie actele organului de urmărire penală, fie pentru completarea actelor premergătoare, fie pentru începerea urmăririi penale."

175. La articolul 228, după alineatul 6, devenit alineatul 7, se introduce alineatul 8, cu următorul cuprins:

"Împotriva rezoluției de neîncepere a urmăririi penale se poate face plângere la instanța de judecată, potrivit art.278¹ și următoarele."

176. Articolul 232 se modifică și va avea următorul cuprins:

*"Restituirea
dosarului pentru
începerea sau
continuarea
cercetării penale*

Art.232. - Dacă procurorul i-a restituit, în temeiul art.228 alin.6 sau art.231 actele și dosarul, organul de urmărire penală continuă efectuarea actelor premergătoare sau, după caz, începe ori continuă urmărirea penală, procedând la efectuarea acestora, potrivit legii și ținând seama de împrejurările speciale ale fiecărei cauze."

177. Articolul 233 se modifică și va avea următorul cuprins:

*„Arestarea
preventivă a
învinuitului*

Art.233. - În cursul efectuării cercetării penale, dacă organul de cercetare consideră că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive a învinuitului, face propuneri în acest sens și le înaintează procurorului.

Dacă procurorul, după ce examinează dosarul cauzei, constată că este cazul să se ia măsura arestării preventive a învinuitului, procedează potrivit art.146."

178. Alineatul 2 al articolului 234 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Organul de cercetare penală, dacă consideră că sunt întrunite și condițiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive a inculpatului, procedează în același mod."

179. Articolul 236 se modifică și va avea următorul cuprins:

*“Arestare
preventivă a
inculpatului*

Art.236. - Procurorul sesizat potrivit art.234, dacă pune în mișcare acțiunea penală și dacă apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive a inculpatului, procedează potrivit art.149¹."

180. Alineatul 2 al articolului 237 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Dacă procurorul a pus în mișcare acțiunea penală, organul de cercetare penală cheamă pe inculpat, îi comunică fapta pentru care este învinuit și îi dă explicații cu privire la drepturile și obligațiile pe care le are. Când inculpatul nu locuiește în țară, organul de cercetare penală va ține seama, la fixarea termenului de prezentare în fața acestuia, de obligațiile asumate de România în această privință, prin înțelegeri internaționale.”

181. Articolul 238 se modifică și va avea următorul cuprins:

***"Extinderea
cercetării penale***

Art.238. - Organul de cercetare penală, dacă constată fapte noi în sarcina învinuitului sau inculpatului ori împrejurări noi care pot duce la schimbarea încadrării juridice a faptei pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale ori s-a pus în mișcare acțiunea penală sau date cu privire la participarea și a unei alte persoane la săvârșirea acelei fapte, este obligat să facă propuneri procurorului pentru extinderea cercetărilor penale sau schimbarea încadrării juridice. Propunerile se înaintează, în cel mult 3 zile de la data constatării faptelor, împrejurărilor sau persoanelor noi. Procurorul va decide, prin rezoluție, în cel mult 5 zile."

182. Alineatul 1 al articolului 239 se modifică și va avea următorul cuprins:

"În cazul când se constată printr-o expertiză medico-legală că învinuitul sau inculpatul suferă de o boală gravă, care îl împiedică să ia parte la procesul penal, organul de cercetare penală înaintează procurorului propunerile sale împreună cu dosarul, pentru a dispune suspendarea urmăririi penale."

183. Alineatul 2 al articolului 240 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Măsura suspendării se comunică persoanei vătămate. După comunicare, dosarul se restituie organului de cercetare penală."

184. Alineatul 3 al articolului 243 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Când cazul de încetare a urmăririi penale privește un învinuit sau inculpat arestat, procurorul trebuie să se pronunțe asupra încetării urmăririi penale în aceeași zi în care a primit propunerea de încetare de la organul de cercetare penală. Dacă procurorul a dispus încetarea urmăririi penale, trebuie să ceară de îndată instanței revocarea măsurii arestării preventive. Instanța trebuie ca, în 24 de ore de la primirea de la procuror a dosarului împreună cu un referat în care se menționează cazul sau cazurile de încetare a urmăririi penale constatate, să dispună, prin încheiere, revocarea măsurii și punerea de îndată în libertate a învinuitului sau inculpatului și să restituie dosarul procurorului, în același termen, împreună cu o copie a încheierii."

185. Litera a) a alineatului 1 al articolului 245 se modifică și va avea următorul cuprins:

"a) revocării măsurilor asigurătorii luate în vederea executării pedepsei amenzii;"

186. La art.245, după alineatul 2, se introduce alineatul 3, cu următorul cuprins:

"În cazul în care încetarea urmăririi penale privește un învinuit sau inculpat arestat, în ordonanță se va face mențiune și cu privire la revocarea arestării preventive dispusă de instanță, potrivit art.243 alin.3."

187. Alineatul 2 al articolului 246 se modifică și va avea următorul cuprins:

“În cazul când învinuitul sau inculpatul este arestat preventiv, instanța înștiințează prin adresă administrația locului de deținere, cu dispoziția de a pune de îndată în libertate pe învinuit sau inculpat, potrivit art.243 alin.3.”

188. Articolul 257 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Prezentarea materialului de către procuror

Art.257. - Procurorul, primind dosarul, cheamă pe învinuit și îi prezintă materialul de urmărire penală potrivit dispozițiilor art. 250 și următoarele, care se aplică în mod corespunzător."

189. Articolul 258 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Înaintarea dosarului privind pe inculpat

Art.258. - În cauzele în care acțiunea penală a fost pusă în mișcare, după completarea cercetării și după îndeplinirea dispozițiilor privitoare la prezentarea materialului de urmărire penală, cercetarea penală se consideră terminată. Organul de cercetare penală înaintează de îndată procurorului dosarul cauzei însoțit de un referat."

190. Articolul 267 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Dispozițiile privitoare la măsurile preventive, de siguranță sau asiguratorii

Art. 267. – În cazul în care procurorul, la întocmirea rechizitoriului potrivit art.262 pct.1, consideră că este necesară arestarea inculpatului, fiind întrunite condițiile prevăzute de lege, înaintează instanței, în 24 de ore, rechizitoriul și propunerea de arestare a inculpatului. În același mod procedează procurorul și în cazul în care este necesară luarea măsurilor de siguranță prevăzute în art.113 și 114 din Codul penal. În cazul în care procurorul consideră că se impune luarea măsurilor preventive prevăzute în art.145 și 145¹, dispune aceasta prin rechizitoriu.

În cazurile prevăzute în 262 pct.2, 265 și 268, procurorul trimite dosarul cauzei la instanță pentru a dispune asupra menținerii sau revocării măsurilor preventive și a măsurilor de siguranță prevăzute în art. 113 și 114 din Codul penal luate în cursul urmăririi penale.

Încheierea prin care instanța dispune cu privire la aceste măsuri se trimite procurorului, care face mențiune despre aceasta în ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, de încetare a urmăririi penale, de restituire sau de trimitere la organul competent. Prevederile art. 243 alin. 3 și 249 alin.2 se aplică în mod corespunzător.

Procurorul este obligat să dispună asupra menținerii sau revocării măsurilor de siguranță altele decât cele prevăzute în art. 113 și 114 din Codul penal, și a măsurilor asiguratorii, luate în cursul urmăririi penale, sau dacă este cazul să ia asemenea măsuri."

191. Alineatul 2 al articolului 273 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Redeschiderea urmăririi penale se dispune de procuror prin ordonanță și de instanța de judecată prin încheiere.”

192. La articolul 273, după alineatul 2, se introduc alineatele 3 și respectiv 4, cu următorul cuprins:

“Redeschiderea urmăririi penale are loc, de asemenea, când a fost dispusă de instanța de judecată ca urmare a admiterii plângerii împotriva ordonanței procurorului de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale ori de clasare, potrivit art. 278¹. Pentru aceleași temeuri, se poate reveni asupra neînceperii urmăririi penale și dispune începerea urmăririi în condițiile prevăzute de lege.

În cazurile prevăzute în alineatul 1, dacă se consideră pe baza datelor din dosar că se justifică luarea unei măsuri preventive, procurorul procedează potrivit art.233 sau 236 care se aplică în mod corespunzător. În ordonanța prin care s-a dispus reluarea urmăririi penale, se face mențiune cu privire la luarea acestor măsuri.”

193. Articolul 274 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Durata arestării inculpatului după reluare

Art.274. – În cazurile de reluare a urmăririi penale prevăzute în art.270 alin.1 lit.a) și c) și în art. 273 alin. 1 și 4, termenul de 30 de zile privitor la măsura arestării inculpatului curge de la data luării acestei măsuri, dispozițiile art. 149¹ alin.9 aplicându-se în mod corespunzător.

În cazul restituirii cauzei de către instanța de judecată potrivit art.272, dacă inculpatul este arestat și instanța menține arestarea preventivă, termenul de 30 de zile curge de la data pronunțării hotărârii. Instanța trimite dosarul procurorului în termen de 10 de zile.

În cazul prevăzut în art. 273 alin.3, dispozițiile alin.2 se aplică în mod corespunzător.

Durata arestării inculpatului poate fi prelungită potrivit art.155 și 159.”

194. Alineatul 2 al articolului 275 se abrogă.

195. Articolul 278 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Plângerea contra actelor procurorului

Art.278. – Plângerea împotriva măsurilor luate sau actelor efectuate de procuror sau efectuate pe baza dispozițiilor date de acesta se rezolvă de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel ori de procurorul șef de secție al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

În cazul când măsurile și actele sunt ale prim-procurorului ori ale procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel sau ale procurorului șef de secție al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție ori au fost luate sau efectuate pe baza dispozițiilor date de către aceștia, plângerea se rezolvă de procurorul ierarhic superior.

În cazul rezoluției de neîncepere a urmăririi penale sau a ordonanței, ori, după caz, a rezoluției de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, plângerea se face în termen de 20 zile de la înștiințarea persoanelor interesate, potrivit art.228 alin.6, 246 alin.1 și 249 alin.2.

Dispozițiile art.275-277 se aplică în mod corespunzător.”

196. După articolul 278, se introduce articolul 278¹, cu următorul cuprins:

"Plângerea în fața instanței împotriva rezoluțiilor sau ordonanțelor procurorului de neprimire în judecată"

Art. 278¹. - După respingerea plângerii făcute conform art. 275-278, împotriva rezoluției de neîncepere a urmăririi penale sau a ordonanței ori, după caz, a rezoluției de clasare, de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, date de procuror, persoana vătămată, precum și orice alte persoane ale căror interese legitime sunt vătămate pot face plângere în termen de 20 zile de la data comunicării de către procuror a modului de rezolvare, potrivit art. 277 și 278, la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță.

În cazul în care prim-procurorul parchetului sau, după caz, procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, procurorul șef de secție al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție ori procurorul ierarhic superior nu a soluționat plângerea, în termenul de 20 de zile prevăzut în art.277, termenul de 20 zile prevăzut în alin. 1 curge de la data expirării termenului de 20 de zile.

Dosarul va fi trimis de parchet instanței, în termen de 5 zile de la primirea adresei prin care se cere dosarul.

Persoana față de care s-a dispus neînceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire sau încetarea urmăririi, precum și persoana care a făcut plângerea se citează. Neprezentarea acestor persoane legal citate nu împiedică soluționarea cauzei. Când instanța consideră că este absolut necesară prezența persoanei lipsă, poate lua măsuri pentru prezentarea acesteia.

La judecarea plângerii prezența procurorului este obligatorie.

La termenul fixat pentru judecarea plângerii, instanța dă cuvântul persoanei care a făcut plângerea, persoanei față de care s-a dispus neînceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire sau încetarea urmăririi și apoi procurorului.

Instanța, judecând plângerea, verifică rezoluția sau ordonanța atacată, pe baza lucrărilor și materialului din dosarul cauzei și a oricăror înscrisuri noi prezentate.

Instanța pronunță una din următoarele soluții:

a) respinge plângerea, prin sentință, menținând soluția din rezoluția sau ordonanța atacată;

b) admite plângerea, prin sentință, desființează rezoluția sau ordonanța atacată și trimite cauza procurorului în vederea începerii sau a redeschiderii urmăririi penale, după caz. Dispozițiile art. 333 alin. 2 se aplică în mod corespunzător;

c) admite plângerea, prin încheiere, desființează rezoluția sau ordonanța atacată și, când probele existente la dosar sunt suficiente pentru judecarea cauzei, reține cauza spre judecare, dispozițiile privind judecarea în primă instanță și căile de atac, aplicându-se în mod corespunzător.

În cazul prevăzut la lit. c), actul de sesizare a instanței îl constituie plângerea persoanei la care se referă alin.1.

Hotărârea instanței pronunțată potrivit alin.8 lit.a) și b) poate fi atacată cu recurs de procuror, de învinuit sau inculpat, de persoana vătămată, precum și de orice persoane ale căror interese legitime sunt vătămate.

În situația prevăzută în alin.8 lit.a), persoana în privința căreia

instanța, prin hotărâre definitivă, a decis că nu este cazul să se înceapă ori să se redeschidă urmărirea penală, nu mai poate fi urmărită pentru aceeași faptă, afară de cazul când s-au descoperit fapte sau împrejurări noi ce nu au fost cunoscute de organul de urmărire penală și nu a intervenit unul din cazurile prevăzute în art. 10. "

197. Alineatul 2 al articolului 279 se abrogă.

198. La alineatul 2 al articolului 279, după litera a) se introduce litera a¹) care va avea următorul cuprins:

„a¹) procurorului, în cazul infracțiunilor prevăzute în art.205 și 206 din Codul penal săvârșite prin presă sau orice mijloace de comunicare în masă;”

199. Litera b) a alineatului 2 al articolului 279 se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) organului de cercetare penală sau procurorului, în cazul altor infracțiuni decât cele arătate la lit.a) și a¹);”

200. Articolul 300 va avea următoarea denumire marginală:

“Verificarea sesizării instanței”

201. Alineatul 3 al articolului 300 se abrogă.

202. După articolul 300 se introduc articolele 300¹ și 300² , care vor avea următorul cuprins:

*“Verificarea
regularității
arestării
inculpatului la
primirea dosarului*

Art. 300¹. – În cauzele în care inculpatul este trimis în judecată în stare de arest, instanța este datoră să verifice din oficiu, în camera de consiliu, regularitatea luării sau, după caz, a prelungirii arestării preventive, în 48 de ore de la înregistrarea dosarului la instanță.

Dacă instanța constată că este justificată o nouă prelungire a arestării, dispune, prin încheiere motivată, prelungirea duratei arestării până la prima zi de înfățișare, fără ca aceasta să poată depăși 30 de zile. Dispozițiile art. 159 se aplică în mod corespunzător.

*Verificarea
regularității
arestării
inculpatului la
prima înfățișare
și în tot cursul
judecății*

Art. 300². – În cauzele în care inculpatul este arestat, instanța legal sesizată este datoră să verifice, din oficiu, la prima înfățișare, regularitatea luării și menținerii acestei măsuri. Dacă instanța constată că menținerea arestării este justificată, dispune, prin încheiere motivată menținerea acestei măsuri.

Menținerea arestării preventive de către prima instanță se dispune pe o perioadă care nu poate depăși 30 de zile. Dispozițiile art. 141 se aplică în mod corespunzător.

De asemenea, prima instanță trebuie să verifice, în tot cursul judecății, legalitatea luării și menținerii măsurii arestării, procedând, după caz, potrivit art. 160^b, art. 160^c și art.160^d alin.1."

212. Alineatul 6 al articolului 350 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Inculpatul condamnat de prima instanță și aflat în stare de deținere este liberat de îndată ce reținerea și arestarea devin egale cu durata pedepsei pronunțate, deși hotărârea nu este definitivă. Liberarea se dispune de administrația locului de deținere. În acest scop i se comunică, îndată după pronunțarea hotărârii, copie de pe dispozitiv sau extras, care va cuprinde mențiunile prevăzute în art.140 alin.3."

213. Alineatul 2 al articolului 360 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Inculpatului deținut și inculpatului militar în termen, care au lipsit de la pronunțarea hotărârii, li se comunică copii de pe dispozitivul hotărârii. De asemenea, se comunică administrației locului de deținere copie de pe dispozitivul hotărârii sau un extras al acesteia, în cazul inculpatului condamnat de prima instanță și aflat în stare de deținere."

214. Litera d) a alineatului 1 al articolului 361 se modifică și va avea următorul cuprins:

"d) sentințele pronunțate de secția penală a Curții Supreme de Justiție;"

215. Alineatul 4 al articolului 375 se abrogă.

216. Litera d) a alineatului 1 al articolului 385¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

"d) sentințele pronunțate de secția penală a Curții Supreme de Justiție;"

217. Litera e) a alineatului 1 al articolului 385¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

"e) deciziile pronunțate, ca instanțe de apel, de tribunale, tribunale militare teritoriale, curți de apel și Curtea Militară de Apel, cu excepția deciziilor prin care s-a dispus rejudecarea cauzelor."

218. Alineatul 4 al articolului 385¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

"Nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele prevăzute în art.362 nu au folosit calea apelului ori când apelul a fost retras, dacă legea prevede această cale de atac. Persoanele prevăzute în art. 362 pot declara recurs împotriva deciziei pronunțată în apel, chiar dacă nu au folosit apelul, dacă prin decizia pronunțată în apel a fost modificată soluția din sentință și numai cu privire la această modificare".

219. Alineatul 1 al articolului 385¹⁰ se modifică și va avea următorul cuprins:

"Recursul trebuie să fie motivat."

220. La articolul 385¹⁰, după alineatul 2 se introduce alineatul 3, cu următorul cuprins:

"În cazul în care nu sunt respectate condițiile prevăzute în alin.1 și 2, instanța ia în considerare numai cazurile de casare care, potrivit art. 385⁹ alin.3, se iau în considerare din oficiu."

221. Articolul 400 se abrogă.

222. Articolul 409 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, poate ataca cu recurs în anulare, la Curtea Supremă de Justiție, orice hotărâre definitivă."

223. Alineatul 3 al articolului 410 se modifică și va avea următorul cuprins:

"De asemenea, pot fi atacate cu recurs în anulare hotărârile pronunțate în cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a prevederilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În situația în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a obligat statul la plata unei reparații echitabile, instanța română nu va mai putea acorda despăgubiri."

224. Articolul 412 se modifică și va avea următorul cuprins:

**„Suspendarea
executării**

Art.412. - După sesizare, Curtea Supremă de Justiție poate dispune, din oficiu, la propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă această instanță, sau la cererea părții, suspendarea executării hotărârii atacate sau poate să revină asupra suspendării acordate.

Dispozițiile alin.1 se aplică și în cazul în care cel condamnat a început executarea pedepsei.

Aducerea la îndeplinire a dispozițiilor de suspendare a executării hotărârii se face prin instanța de executare."

225. La articolul 414¹, după alineatul 1, se introduce alineatul 2, cu următorul cuprins:

"Când recursul în anulare privește atât hotărârea primei instanțe cât și hotărârea instanței de apel sau, după caz, și hotărârea instanței de recurs, în caz de admitere și dispunerea rejudecării, cauza se trimite la prima instanță, dacă toate hotărârile au fost casate, și la instanța de apel, sau, după caz, la instanța de recurs, când numai hotărârile acestora au fost desființate."

226. Alineatele 1 și 2 ale articolului 414² vor avea următorul cuprins:

"Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, direct, sau ministrul justiției, prin intermediul procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, are dreptul, pentru a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legilor penale și de procedură penală pe întreg teritoriul țării, să ceară Curții Supreme de Justiție să se pronunțe asupra chestiunilor de drept care au primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești.

Deciziile prin care se soluționează sesizările se pronunță de Secțiile Unite și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Ele se aduc la cunoștința instanțelor și de Ministerul Justiției."

227. La articolul 422, după alineatul 3 se introduce alineatul 4, va avea următorul cuprins:

"Dispozițiile art. 184 alin.5 și 6 se aplică în mod corespunzător."

228. Litera b) a alineatului 3 al articolului 425 se modifică și va avea următorul cuprins:

"b) în cazul în care cel condamnat nu se găsește în vreuna din situațiile prevăzute la lit.a), comunică organului financiar al primăriei localității unde domiciliază condamnatul un extras de pe acea parte din dispozitiv care privește aplicarea amenzii."

229. După art.439 se introduce art.439¹, cu următorul cuprins:

**”Executarea
interdicției de a
reveni în locuința
familiei pe o
perioadă
determinată**

Art.439¹. – Când prin hotărârea de condamnare la pedeapsa închisorii s-a luat măsura de siguranță a interdicției de a reveni în locuința familiei pe o perioadă determinată, se face mențiune în mandatul de executare a pedepsei închisorii ca să i se pună în vedere condamnatului, la data liberării, să se prezinte la organul de poliție, care procedează potrivit alin.2. Totodată, o copie de pe hotărârea definitivă a instanței se comunică organului de poliție în a cărui rază teritorială în care se află locuința familiei.

Organul de poliție are îndatorirea să asigure executarea măsurii luate prin supravegherea respectării interdicției de a nu reveni în locuința familiei și să sesizeze organul de urmărire penală în caz de sustragere de la executarea măsurii.

230. Alineatul 4 al articolului 450 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Hotărârea instanței este supusă recursului. Termenul de recurs este de 3 zile. Recursul declarat de procuror este suspensiv de executare.”

231. Articolul 466 se modifică și va avea următorul cuprins:

**“Cazuri de aplicare
a procedurii
speciale**

Art. 466. - Infracțiunile flagrante pedepsite prin lege cu închisoare mai mare de 1 an și de cel mult 12 ani, precum și formele agravate ale acestor infracțiuni, săvârșite în municipii sau orașe, în mijloace de transport în comun, bălciuri, târguri, porturi, aeroporturi sau gări, chiar dacă nu aparțin unităților teritoriale arătate mai sus, precum și în orice loc aglomerat, se urmăresc și se judecă potrivit dispozițiilor prevăzute în acest capitol, care se completează cu dispozițiile din prezentul cod”.

232. Articolul 468 se modifică și va avea următorul cuprins:

**„Reținerea și
arestarea
învinuitului sau a
inculpatului**

Art.468. – Învinuitul este reținut. Reținerea durează 24 de ore. La sesizarea organului de cercetare sau din oficiu, procurorul poate dispune arestarea învinuitului, care nu poate depăși 2 zile, acestea calculându-se de la data expirării ordonanței de reținere.

Dacă procurorul apreciază că sunt suficiente dovezi pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, dă rechizitoriu prin care pune în mișcare acțiunea penală și dispune trimiterea în judecată.

În cazul în care procurorul nu a dispus trimiterea în judecată în termen de 3 zile de la data emiterii ordonanței de reținere, se face aplicarea art.146 și următoarele.”

233. Articolul 480 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Urmărirea și judecarea infracțiunilor săvârșite de minori, precum și punerea în executare a hotărârilor privitoare la aceștia, se fac potrivit procedurii obișnuite, cu completările și derogările din prezentul capitol și din Secțiunea IV¹ a Capitolului I din Titlul IV al Părții generale”.

234. Alineatul 1 al articolului 483 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Cauzele în care inculpatul este minor se judecă potrivit regulilor de competență obișnuită, de către judecători anume desemnați potrivit legii."

235. Alineatul 2 al articolului 484 se modifică și va avea următorul cuprins:

"La judecarea cauzei se citează, în afară de părți, autoritatea tutelară și părinții, iar dacă este cazul, tutorele, curatorul, persoana în îngrijirea ori supravegherea căreia se află minorul și serviciul de reintegrare socială a infractorilor și de supraveghere a executării sancțiunilor neprivative de libertate de pe lângă acea instanță, precum și alte persoane a căror prezență este considerată necesară de către instanță".

236. Denumirea Capitolul IV din Titlul IV al Părții speciale este următoarea:

"Repararea pagubei în cazul condamnării pe nedrept sau al privării ori restrângerii de libertate ilegale sau pe nedrept".

237. Capitolul IV din Titlul IV al Părții Speciale se modifică și va avea următorul cuprins:

"CAPITOLUL IV

Repararea pagubei în cazul condamnării pe nedrept sau al privării ori restrângerii de libertate ilegale sau pe nedrept

Cazurile care dau dreptul la repararea pagubei

Art. 504. – Persoana care a fost condamnată definitiv are dreptul la repararea de către stat a pagubei suferite, dacă în urma rejudecării cauzei s-a pronunțat o hotărâre definitivă de achitare.

Are dreptul la repararea pagubei și persoana care, în cursul procesului penal, a fost privată de libertate ori căreia i s-a restrâns libertatea, ilegal sau pe nedrept, dacă privarea sau restrângerea de libertate nu a fost cauzată intenționat de acea persoană, sau printr-o culpă gravă a acesteia.

Privarea sau restrângerea de libertate ilegală trebuie stabilită, după caz, prin ordonanța definitivă a procurorului ori prin hotărârea instanței, de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate luate ilegal.

Privarea sau restrângerea de libertate pe nedrept trebuie stabilită prin ordonanța definitivă a procurorului de scoatere de sub urmărire penală ori prin hotărârea de achitare a instanței, rămasă definitivă. Privarea sau restrângerea de libertate pe nedrept poate fi stabilită și printr-o ordonanță definitivă de încetare a urmăririi penale ori printr-o hotărâre definitivă a instanței de încetare a procesului penal, pentru cauza prevăzută în articolul 10 alin.1 lit. j).

Are drept la repararea pagubei suferite și persoana care a fost privată de libertate după ce a intervenit prescripția, amnistia sau dezincriminarea faptei.

Repararea pagubei pentru privarea sau restrângerea de libertate pe nedrept se acordă numai în cazul în care s-a produs un prejudiciu deosebit de grav care depășește substanțial pe cel produs în mod normal printr-o astfel de măsură.

**Felul și întinderea
reparației**

Art. 505. - La stabilirea întinderii reparației se ține seama de durata privării de libertate sau a restrângerii de libertate suportate, precum și de consecințele produse asupra persoanei ori asupra familiei celui privat de libertate sau a cărei libertate i-a fost restrânsă.

Reparația constă în plata unei sume de bani sau, ținându-se seama de condițiile celui îndreptățit la repararea pagubei și de natura daunei produse, reparația poate consta în constituirea unei rente viagere, ori din obligația ca pe cheltuiala statului, cel privat de libertate sau a cărei libertate a fost restrânsă să fie încredințat unui institut de asistență socială și medicală.

Persoanelor îndreptățite la repararea pagubei, care înainte de privarea de libertate erau încadrate în muncă, li se calculează la vechimea în muncă stabilită potrivit legii și timpul cât au fost private de libertate.

Reparația este, în toate cazurile, suportată de stat, prin Ministerul Finanțelor Publice.

**Acțiunea pentru
repararea pagubei**

Art. 506. - Acțiunea pentru repararea pagubei poate fi pornită de persoana îndreptățită potrivit art. 504, iar după moartea acesteia poate fi continuată sau pornită de către persoanele care se aflau în întreținerea sa.

Acțiunea poate fi introdusă în termen de 18 luni de la data rămânerii definitive, după caz, a hotărârilor instanței de judecată sau a ordonanțelor procurorului, prevăzute în art. 504.

Pentru obținerea reparării pagubei, persoana îndreptățită se poate adresa tribunalului în a cărui circumscripție domiciliază, chemând în judecată civilă statul, care este citat prin Ministerul Finanțelor Publice.

Acțiunea este scutită de taxa judiciară de timbru.

Acțiunea în regres

Art. 507. - În cazul în care repararea pagubei a fost acordată potrivit art. 506, statul are acțiune în regres împotriva aceluia care, cu rea credință sau din gravă neglijență a provocat situația generatoare de daune."

238. Articolul 513 se modifică și va avea următorul cuprins:

**„Condițiile și
modalitățile de
realizare**

Art.513. - Condițiile și modalitățile de realizare a asistenței judiciare internaționale în materie penală sunt cele stabilite prin dispozițiile cuprinse în legea specială și în prezentul capitol, dacă prin convențiile internaționale nu se prevede altfel."

239. După articolul 522 se introduce o nouă secțiune, Secțiunea IV, denumită "**Rejudecarea în caz de extrădare**", cu următorul cuprins:

**„Secțiunea IV
Rejudecarea în caz de extrădare**

**Rejudecarea celor
judecați în lipsă în
caz de extrădare**

Art. 522¹. - În cazul în care se cere extrădarea unei persoane, judecate și condamnate în lipsă, cauza va putea fi rejudecată de către instanța care a judecat în primă instanță, la cererea condamnatului.

Dispozițiile art. 405 - 408 se aplică în mod corespunzător."

Art.II. - Următorii termeni din Codul de procedură penală și din alte legi cu dispoziții de procedură penală se înlocuiesc astfel:

- a) "*rază teritorială*" cu "*circumscripție*", ori de câte ori se referă la instanțele judecătorești și la parchetele de pe lângă acestea;
- b) "*consiliul local*" cu "*primărie*".

Art.III.

1. Lucrătorii din Ministerul de Interne specializați în efectuarea activităților de constatare a infracțiunilor, de strângere a datelor în vederea începerii urmăririi penale și de cercetare penală prevăzuți în art.201 din Codul de procedură penală fac parte din poliția judiciară.

2. Organele de poliție judiciară își desfășoară activitatea sub conducerea, supravegherea și controlul nemijlocit al procurorului, fiind obligate să aducă la îndeplinire toate dispozițiile acestuia.

3. Lucrătorii de poliție judiciară din structurile teritoriale își îndeplinesc atribuțiile sub autoritatea și controlul nemijlocit al primilor procurori ai parchetelor de pe lângă judecătorii și tribunale, corespunzător arondării acestora.

Procurorii generali ai parchetelor de pe lângă curțile de apel își exercită autoritatea și controlul nemijlocit asupra lucrătorilor de poliție judiciară din circumscripția curții de apel.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție își exercită autoritatea și controlul direct sau prin procurori desemnați asupra organelor de poliție judiciară din Inspectoratul General al Poliției și din întregul teritoriu.

4. Lucrătorii de poliție care nu fac parte din organele de poliție judiciară au dreptul și obligația de a efectua orice act de constatare a săvârșirii infracțiunilor, încunoscându-se despre aceasta, de îndată, procurorul sau organele de cercetare a poliției judiciare, cu înaintarea totodată a actelor de constatare.

5. Eliberarea din funcție a lucrătorilor de poliție judiciară nu se poate dispune decât cu avizul procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție. Lucrătorii din poliția judiciară nu pot primi de la organele ierarhic superioare nici o altă însărcinare în afara unor situații și evenimente excepționale sau în realizarea sarcinilor de pregătire și perfecționare profesională.

6. Promovarea în funcție a lucrătorilor de poliție judiciară se face numai cu avizul procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

7. Pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către lucrătorii de poliție judiciară a obligațiilor ce le revin, procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție poate propune ministrului de interne eliberarea din funcția de lucrător de poliție judiciară.

8. Pentru faptele de indisciplină săvârșite de organele de cercetare penală ale poliției judiciare, procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție poate solicita ministrului de interne declanșarea procedurii pentru angajarea răspunderii disciplinare.

9. Ori de câte ori în Codul de procedură penală și în alte legi se folosește termenul "organe de cercetare ale poliției", acesta se înlocuiește cu termenul "organe de cercetare ale poliției judiciare".

Art.IV. - Legea nr.92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată în Monitorul Oficial al României nr.256 din 30 septembrie 1997, se modifică și se completează după cum urmează:

- Alineatul (4) al articolului 28 se modifică și va avea următorul cuprins:

"(4) Dispozițiile procurorului ierarhic superior sunt obligatorii pentru procurorii în subordine dacă sunt date în scris și sunt în conformitate cu legea. Nu vor putea fi date, însă, dispoziții pentru neefectuarea actelor care se pot îndeplini, potrivit legii, într-o cauză penală. Procurorul este liber să prezinte în instanță concluziile pe care le consideră întemeiate, potrivit legii, ținând seama de probele administrate în cauză."

Art.V. - Legea Curții Supreme de Justiție nr.56/1993, republicată în Monitorul Oficial al României nr.56 din 8 februarie 1999, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 21 se modifică și va avea următorul cuprins:

"**Art.21.** - Secțiile Curții Supreme de Justiție au următoarele competențe:

Secția civilă judecă recursurile:

- a) în cauzele civile, determinate de Codul de procedură civilă, în afară de cele - - date în competența altor secții prin prezenta lege sau prin legi speciale;
- b) contra hotărârilor pronunțate în litigii de muncă, în cazurile determinate de lege;
- c) în orice cauze privind alte materii care nu au fost date în competența celorlalte secții.

Secția penală judecă recursurile:

- a) în materie penală, în cazurile determinate de Codul de procedură penală sau de legi speciale;
- b) contra hotărârilor pronunțate în materie penală de Curtea Militară de Apel.

Secția comercială judecă recursurile contra hotărârilor pronunțate în materie comercială, în cazurile determinate de lege.

Secția de contencios administrativ judecă recursurile:

- a) în materie de contencios administrativ, în cazurile determinate de lege;
- b) în materie de expropriere;
- c) în materie fiscală, cu excepția litigiilor care sunt date prin legi speciale în competența altor instanțe."

2. Articolul 22 se modifică și va avea următorul cuprins:

"**Art.22.** - Secțiile Curții Supreme de Justiție, în raport cu competența fiecăreia, judecă recursurile în anulare declarate împotriva hotărârilor definitive pronunțate de judecătorii, tribunale, curți de apel și instanțele militare."

3. Articolul 24 se modifică și va avea următorul cuprins:

"**Art.24.** - Completul de 9 judecători judecă recursurile în cauzele judecate în primă instanță de secțiile Curții Supreme de Justiție și recursurile în anulare în cauzele în care secțiile Curții au pronunțat sentințe rămase definitive prin nerecurare ori decizii în soluționarea recursurilor ordinare, sau au pronunțat decizii în soluționarea recursurilor în supraveghere ori a recursurilor extraordinare declarate în cauzele penale."

4. Litera a) a articolului 26 se modifică și va avea următorul cuprins:

"a) judecarea recursurilor în anulare în cauzele în care Completul de 9 judecători a pronunțat decizii în recurs, precum și în cauzele în care Completul de 7 judecători a pronunțat, înainte de intrarea în vigoare a Legii nr.45/1993, decizii de soluționare a recursului extraordinar sau a recursului în supraveghere."

Art.VI. - Legea nr.54/1993 pentru organizarea instanțelor și parchetelor militare, republicată în Monitorul Oficial al României nr.209 din 13 mai 1999, se modifică după cum urmează:

- Articolul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

"**Art.3.** - Circumscripțiile instanțelor militare și ale parchetelor militare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministrului justiției."

Art.VII.

1. Cauzele aflate în curs de urmărire penală la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi urmărite de organele de urmărire penală competente potrivit acestei legi.

Actele și lucrările efectuate potrivit legii anterioare, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, rămân valabile.

2. Cauzele aflate în curs de judecată, la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor continua să fie judecate de instanțele competente potrivit dispozițiilor aplicabile anterior acestei date. În caz de admitere a apelului sau a recursului, dacă se dispune desființarea, sau după caz, casarea hotărârii și rejudecarea cauzei, aceasta se va judeca de instanța competentă potrivit acestei legi.

3. Cauzele aflate în curs de judecată la instanțele militare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, date în competența instanțelor civile, vor continua să fie judecate de instanțele militare, potrivit legii anterioare.

4. În cazul rezoluțiilor de neîncepere a urmăririi penale, a ordonanțelor ori, după caz, a rezoluțiilor de clasare, de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, date de procuror până la intrarea în vigoare a prezentei legi, termenul de introducere a plângerii prevăzute în art.278 este de un an și curge de la intrarea în vigoare a prezentei legi, dacă nu s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

5. Celelalte dispoziții din Codul de procedură penală cuprinse în prezenta lege sunt de imediată aplicare.

Art.VIII. - Ori de câte ori alte legi prevăd dispoziții referitoare la dispunerea de către procuror a luării, menținerii, revocării ori încetării măsurii arestării preventive, a liberării provizorii și a obligării de a nu părăsi localitatea, a măsurilor de siguranță prevăzute în art.113 și 114 din Codul penal, a interceptării și înregistrării convorbirilor, a perchezițiilor, a reținerii și predării corespondenței și a obiectelor trimise de învinuit sau de inculpat ori adresate acestuia, se aplică, în mod corespunzător, dispozițiile prevăzute în art. I din prezenta lege."

Art.IX. - Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României.

Art.X. - Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se va publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Ministerul Justiției este singurul autorizat să editeze, după textul publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, în volum, ediția oficială a Codului de procedură penală.